

Datum 28.4.2011	Granskning av struktur Datum 16.5.2011	Formell granskning Datum 17.5.2011	Godkännande av plan Datum 17.5.2011	Godkänd vid andra stadiets svenskspråkiga sektion Datum 25.5.2011
Utarbetare Matias Holmberg	Avdelningschef Christer Burman	Utvecklingschef Hillevi Kivelä	T.f. utbildningsledare Johan Lindman	Sekreterare Irma Rinta-Jaskari

VASA YRKESINSTITUT

**Läroplanens
examensspecifika del
2010**

Kultur

**GRUNDEXAMEN I
AUDIOVISUELL KOMMUNIKATION
MEDIEASSISTENT**

Uppgifter som ansluter sig till läroplanen	Datum, diarienummer eller paragraf
UBS:s bestämmelse	10.3.2010, 32/011/2010
Godkänd i utbildningsnämndens sektion	25.5.2011, § 6
Träder i kraft	1.8.2010
När (vilken tid) detta berör studerande som redan inlett sina studier	1.8.2010
Ersätter läroplanen som blivit godkänd i utbildningsnämndens sektion	-
Yrkesprovsplanen har godkänts i yrkesprovskommittén för yrkesskicklighet	10.5.2011, § 9

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PLAN FÖR GENOMFÖRANDE AV EXAMEN	3
<i>MÅLSÄTTNING MED EXAMEN</i>	3
<i>EXAMENS UPPBYGGNAD</i>	4
Yrkesinriktade examensdelar.....	4
Examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen	5
Fritt valbara examensdelar	5
Examensdelar som individuellt fördjupar yrkeskompetensen	5
<i>ORIENTERINGSSTUDIER</i>	5
<i>STUDIEHANDLEDNING</i>	6
<i>INLÄRNING I ARBETE.....</i>	6
<i>FÖRETAGSAMHET</i>	6
<i>LÄRDOMSPROV.....</i>	7
<i>STUDIESTIGAR.....</i>	7
<i>YRKESPROV</i>	8
Yrkesprovsplan för examen	8
Audiovisuell produktion 30 sv	8
Video- och filmproduktion 20 sv.....	8
Grafisk produktion 20 sv.....	8
Ny medieproduktion 10 sv.....	9
Fotograferings tjänster 10 sv	9
<i>LÄSPLANER.....</i>	9
Läsplan	10
STUDIER	12
<i>YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR</i>	13
<i>Obligatoriska examensdelar för alla.....</i>	13
Audiovisuell produktion 30 sv	13
Kortfilm, 8 sv.....	16
Web-produkt, 5 sv	17
Trycksak, 10 sv	18
Fotografering, 7 sv	19
Video- och filmproduktion 20 sv.....	20
Förproduktion och produktion, 13 sv	23
Efterproduktion, 7 sv	23
Grafisk produktion 20 sv.....	24
Typografi och illustration, 10 sv.....	29
Grafisk kommunikation och produktionsplanering, 10 sv	29
Ny medieproduktion 10 sv.....	30
Nättjänster 3 sv.....	33
Elektroniska applikationer 3 sv	34
Fotograferingstjänster 10 sv	35
Fotograferingstjänster, 10 sv	36
<i>EXAMENSDELAR SOM KOMPLETTERAR YRKESKOMPETENSEN</i>	39
<i>Obligatoriska examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen</i>	39

Modersmålet, svenska, 4 sv.....	39
Modersmålet, svenska som andra språk, 4 sv	43
Det andra inhemska språket, finska 2 sv	46
Främmande språk, A-engelska, 2 sv	48
Matematik, 3 sv	50
Matematik 1, 1 sv	51
Matematik 2, 1 sv	53
Matematik 3, 1 sv	54
Fysik och kemi, 2 sv.....	55
Fysik 1, 1 sv	57
Gymnastik, 1 sv.....	60
Hälsokunskap, 1 sv.....	62
Konst och kultur, 1 sv.....	64
<i>Fritt valbara examensdelar.....</i>	<i>66</i>
<i>Examensdelar som individuellt fördjupar yrkeskompetensen</i>	<i>66</i>

PLAN FÖR GENOMFÖRANDE AV EXAMEN

MÅLSÄTTNING MED EXAMEN

De som avlagt grundexamen i audiovisuell kommunikation har mångsidiga färdigheter att arbeta inom den audiovisuella branschen, som innehåller många olika typer av arbetsbeskrivningar. De som verkar inom den audiovisuella branschen måste både kunna arbeta självständigt och som del av en produktionsgrupp och kunna uppfatta sitt eget arbete som en del av en större uppgiftshelhet. De måste känna till den typiska arbetsprocessen inom den audiovisuella branschen, med arbetsmoment inom förproduktion, produktion och efterproduktion och måste klara av arbetsuppgifter på assistentnivå enligt sin yrkesinriktning.

Den audiovisuella branschen förutsätter engagemang, självstyrande, initiativrikedom och en insatthet i branschen av de studerande och de som avlagt examen. De som avlagt grundexamen inom den audiovisuella branschen är mångkunniga och kan i arbetslivet, tack vare sitt tekniska kunnande och sin omfattande kännedom om kommunikationsbranschen, även skaffa de specialkunskaper som vissa kompetensområden förutsätter. Vid sidan om tekniskt kunnande förutsätts de ha en estetisk och kulturell grundsyn. Betydelsen av tekniskt, estetiskt och innehållsmässigt kunnande kan oftast inte separeras i arbetsuppgifterna. En mångsysslare inom den audiovisuella branschen måste också vara mediekritisk och ha förståelse för branschens etiska specialfrågor.

De som avlagt grundexamen i audiovisuell kommunikation uppför sig sakligt, följer arbetstiderna, respekterar upphovsrätten, är socialt aktiv och är flitig i sitt arbete. De vågar kommunicera såväl på sitt eget modersmål som på finska och på engelska. De kan förhålla sig positivt även till avvikande arbetstider. De kan utvärdera den tekniska och estetiska kvaliteten på sitt eget arbete och arbetar enligt principerna för hållbar utveckling. En förståelse för produktionens ekonomiska värden och kundernas behov samt en förståelse för olika verksamhetskulturer är en väsentlig del av kunnandet hos dem som avlagt examen. De som avlagt grundexamen behärskar också principerna för en kundinriktad produktion och för de kommunikativa färdigheter som arbetslivet förutsätter.

Informationstekniken och de programbaserade arbetsredskapen är en väsentlig del av arbetet inom audiovisuell kommunikation. Å andra sidan kan arbetet även vara fysiskt krävande, till exempel i befattningsbeskrivningarna av en evenemangsproduktion.

De som avlagt examen behärskar tekniskt de arbetsredskap som för tillfället används i branschen, de kan följa förändringarna i branschen och är redo att uppdatera sitt kunnande i takt med utvecklingen inom branschen. Tillsammans förutsätter arbete i grupp och digitala arbetsmiljöer en förmåga att på ett begripligt sätt dokumentera olika arbetsmoment och resultaten av dessa.

I målsättningen för grundexamen betonas en gemensam audiovisuell produktion, som är en omfattande del av examen och som säkerställer ett gemensamt kunnande i branschen och teknisk beredskap att skaffa nödvändigt yrkeskunnande från många olika sektorer inom kommunikation. Audiovisuell kommunikation är en omfattande och mångsidig bransch och därför är det svårt att heltäckande nämna alla arbetstitlar i branschen, men typiska

yrkesbeteckningar på assistentnivå som används i arbetslivet är kameraassistent, ljudassistent, ljusassistent, fotografassistent och AD-assistent. Den omfattande andelen valbara studier gör det möjligt att genomföra olika inriktningalternativ enligt det regionala arbetslivsbehovet.

De internationella audiovisuella produktionerna ökar i antal och därför ställs det allt högre krav på språkkunskaper. Speciellt ökar engelskans betydelse som yrkesspråk och i multinationella och multikulturella arbetsgrupper och produktioner måste man kunna kommunicera på ett begripligt sätt och genom att använda yrkesterminologi.

Nätverken har också en stark ställning som en del av arbetsuppgifterna och befattningsbeskrivningen och det ökar likaså behovet av språkkunskaper. Dessutom ska man inom den grundläggande yrkesutbildningen stödja de studerandes utveckling till goda och harmoniska människor och samhällsmedlemmar samt ge dem sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för fortsatta studier, fritidsintressen och en allsidig personlighetsutveckling, samt stödja livslångt lärande (L630/98 5§).

EXAMENS UPPBYGGNAD

Grundexamen består av yrkesinriktade examensdelar, antingen obligatoriska eller valbara. Dessutom består examen av obligatoriska och valbara examensdelar som kompletterar yrkesskickligheten samt fritt valbara examensdelar. Man kan också individuellt inkludera examensdelar. Se noggrannare i läsplanerna.

Medieassistentexamen utformas av följande examensdelar:

Yrkesinriktade examensdelar

Obligatoriska examensdelar

- Examensdel som är obligatorisk för alla omfattar 30 sv. Examensdelen är:

Audiovisuell produktion	30 sv
-------------------------	-------

Valbara examensdelar för alla

- Till examen hör valbara yrkesinriktade studier 60 sv. Examensdelarna är följande:

Video- och filmproduktion	20 sv
Grafisk produktion	20 sv
Ny medieproduktion	10 sv
Fotograferingstjänster	10 sv

Examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen

Obligatoriska examensdelar

- Gemensamma obligatoriska examensdelar för alla är sammanlagt 16 studieveckor (sv). Ifall den studerande genomför kombistudier, studerar han eller hon av ovanstående nämnda studier motsvarande gymnasiets studier enligt den egna personliga studieplanen (PSP). Noggrannare uppgifter finns i läsplanerna

Valbara examensdelar

- Valbara examensdelar är sammanlagt 4 studieveckor (sv). De valbara studierna genomförs enligt läroanstaltens årliga gemensamma utbud. Om den studerande genomför kombistudier eller studier enligt en viss stig, bildas de valbara studierna av ifrågakavande stigs studier. Noggrannare uppgifter om studierna finns i läsplanen.

Fritt valbara examensdelar

- Fritt valbara examensdelar är sammanlagt 10 studieveckor (sv). De fritt valbara studierna genomförs enligt läroanstaltens årliga gemensamma utbud. Om den studerande genomför kombistudier eller studier efter en viss stig, bildas de fritt valbara studierna av ifrågakavande stigs studier. Noggrannare uppgifter om studierna finns i läsplanen.

Examensdelar som individuellt fördjupar yrkeskompetensen

- Den studerande kan individuellt innefatta fördjupade examensdelar i sin grundexamen enligt sin personliga studieplan (PSP).

ORIENTERINGSSTUDIER

Orienteringsstudierna regleras i den gemensamma delen av Vasa yrkesinstituts läroplan. För orienteringsstudierna som omfattar 2 sv finns särskilt utarbetade innehåll och målsättningar. Orienteringsstudierna genomförs i samband med yrkesstudierna enligt följande:

Grundskolebaserade grupper

- Under det första studieåret 1 sv, i samband med examensdelen Audiovisuell produktion 30 sv
- Under det andra studieåret ½ sv, i samband med examensdelen Grafisk produktion 20 sv
- Under det tredje studieåret ½ sv, i samband med examensdelen Video- och filmproduktion 20 sv

STUDIEHANDLEDNING

Om studiehandledning har förordnats i Utbildningsstyrelsens examensgrunder, den gemensamma delen i Vasa yrkesinstituts läroplan samt i den separata studiehandledningsplanen som ansluter sig till den.

INLÄRNING I ARBETE

Om inläring i arbete har förordnats i Utbildningsstyrelsens examensgrunder och den gemensamma delen i Vasa yrkesinstituts läroplan. I denna examen verkställs inläring i arbete enligt följande:

- Under det första studieåret 6 studieveckor. Inläringen i arbetet inriktar sig på examensdelen Audiovisuell produktion. Inläringen i arbetet utförs i 1 del, som omfattar 6 sv.
- Under det andra studieåret 6 studieveckor. Inläringen i arbetet inriktar sig på examensdelen Grafisk kommunikation. Inläringen i arbetet utförs i 1 del, som omfattar 6 sv.
- Under det tredje studieåret åtminstone 11 studieveckor. Inläringen i arbetet inriktar sig på examensdelen Video- och filmproduktion samt Fotograferingstjänster. Inläringen i arbetet utförs i 1 del, som omfattar åtminstone 11 sv eller i två delar där den ena omfattar åtminstone 5 sv.

FÖRETAGSAMHET

Om företagsamhet har förordnats i Utbildningsstyrelsens examens grunder och i Vasa yrkesinstituts läroplans gemensamma del. I de yrkesinriktade examensdelarna ingår företagsamhet minst 5 sv. I denna examen genomförs företagsamhet speciellt i samband med följande examensdelar:

- Audiovisuell produktion
- Grafisk produktion
- Ny medieproduktion

I alla delar av denna examen kan företagande utföras genom att på ett pragmatiskt och mångsidigt sätt integrera övningsföretagsverksamhet så att studerande uppmuntras att på eget initiativ samarbeta aktivt och kreativt med det lokala näringslivet och övriga centrala nätverk av experter. Detta genomförs under programmet för Ung Företagsamhet eller som en helhet i Audiovisuell produktion.

LÄRDOMSPROV

Om lärdomsprov har förordnats i Utbildningsstyrelsens examensgrunder och den gemensamma delen av Vasa yrkesinstituts läroplan. Den studerande planerar och utför ett lärdomsprov över det sammantagna egna kunnandet i form av t.ex. en produkt, ett arbetsprov, en portfolio eller en presentation. Den studerande identifierar sina centrala yrkesmässigt starka sidor och utvecklar i lärdomsprovet sin kreativitet och innovationsförmåga samt främjar sin yrkesmässiga tillväxt. Den studerande presenterar och bedömer sitt lärdomsprov samt planeringen och genomförandet av det. Genom lärdomsprovet främjar den studerande sina möjligheter att få arbete. Lärdomsprovets omfattning är 4 studieveckor och bedöms i examensdelen Ny medieproduktion. Lärdomsprovets omfattning och namn antecknas i avgångsbetyget eftersom inget separat vitsord ges.

STUDIESTIGAR

Studerande med grundskola som bas kan avlägga en examen som s.k. studiestigar. Studiestigarna bildas av olika stigar som bestäms årligen. Examens studiestigar verkställs i form av följande stigar:

- Studiestigen kan innehålla sådana examensdelar som stöder och inriktar sig på yrkesmässiga målsättningar enligt någon tyngdpunkt. I denna examen är det möjligt att genomföra studier enligt följande tyngdpunkter:
 1. Yrkesstudier (grundplan)
 2. Yrkesstudier (stigar)
 - Tyngdpunkterna på läroanstaltens gemensamma utbud (bestäms årligen)
 - Examensdel från annan grundläggande yrkesutbildning, yrkesexamen, specialyrkesexamen eller yrkeshögskolestudier
 3. Kombistudier
- Kombistuderanden avlägger både grundläggande yrkesexamen och studentexamen. Studierna genomförs i samarbete med Vasa gymnasium. En del av de studier som kombistuderanden genomför, och som hör till den grundläggande yrkesexamen, ersätts av gymnasiestudier. Studier som ersätts och antalet som ersätts beror på vilka studentämnen den studerande avlägger. Studier som ersätts av gymnasiestudier kan variera mellan 24 – 40 sv. I denna examen ersätts följande studier i den grundläggande yrkesexamen med gymnasiestudier enligt den studerandes personliga läroplan
 - Fritt valbara examensdelar 10 sv
 - Obligatoriska examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen 7 – 14 sv
 - Valbara examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen 4 sv
 - Yrkesinriktad valbar examensdel (Ny medieproduktion/Fotograferingstjänster) 0 – 10 sv

YRKESPROV

- Om yrkesprov har förordnats i Utbildningsstyrelsens examensgrunder och den gemensamma delen av Vasa yrkesinstituts läroplan. Ur följande tabell framgår de yrkesinriktade delar där yrkesprov utförs. I läsplanerna beskrivs närmare till vilken studiestig de olika examensdelarna hör. (se punkt Läsplaner).
- Från tabellen kan man utläsa om yrkesproven utförs som yrkesprov för hela studiehelheten, partiella yrkesprov eller sammanslagna yrkesprov. Dessutom får man reda på hurudant yrkesprov det rör sig om samt yrkesprovets föremål för bedömning. I denna examen avläggs yrkesprov enligt följande:

Yrkesprovsplan för examen

Godkänd i yrkesprovskommittén 10.5.2011.

Examensdelar, sv	Förverkligande		Vitsordet bestäms av		Tidpunkt för utförande/år	Plats för yrkesprov		Yrkesprov	Yrkesprovets bedömning smål			
	Helt yrkesprov	Partiellt yrkesprov	Lärare	Arbetsplatshandledare		Arbetsplats	Läroanstalt		1	2	3	4
Audiovisuell produktion 30 sv NMA111	x		x	x	1	x		Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra olika informations- och kommunikationstekniska serviceuppgifter. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.	H	H	H	H
Video- och filmproduktion 20 sv NMA 301	x		x	x	3	x		Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra olika informations- och kommunikationstekniska serviceuppgifter. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.	H	H	H	H
Grafisk produktion 20 sv NMA309	x		x	x	2	x		Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra olika informations- och kommunikationstekniska serviceuppgifter. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.	H	H	H	H

Examensdelar, sv	Förverkligande		Vitsordet bestäms av		Tidpunkt för utförande/år	Plats för yrkesprov		Yrkesprov	Yrkes- provets bedömning små			
	Helt yrkesprov	Partiellt yrkesprov	Lärare	Arbetsplatshandledare		Arbetsplats	Läroanstalt		1	2	3	4
Ny medieproduktion 10 sv NM3901	x		x		3		x	Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra olika informations- och kommunikationstekniska serviceuppgifter. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.	H	H	H	H
Fotograferings tjänster 10 sv NM3902	x		x	x	3	x		Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra olika informations- och kommunikationstekniska serviceuppgifter. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.	H	H	H	H

1 =Behärskande av arbetsprocesserna

2 = Behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material

3 =Behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet

4 = Nyckelkompetenser för livslångt lärande

H = i sin helhet

D = delvis

LÄSPLANER

- Då studierna inleds utarbetas en personlig studieplan (PSP) på basen av läsplanen.
- I läsplanen framgår:
 - studier och periodisering som ingår i examen
 - om studierna är obligatoriska eller valbara
 - studiernas planerade prestationstidpunkt
 - sådana examensdelar som ersätts med gymnasie- eller stigstudier, ifall eleven har valt ifrågasvarande studier.
- Examensdelarna är även uppräknade under punkten *Examens uppbyggnad*.

I examen ingår följande läsplan:

Läsplan

Grundexamen i audiovisuell kommunikation							
Läsplan 1, grundskolebaserad			Yrkes- prov	Läsår			Samman- lagt
Examens- delens kod	Studie- periodens kod	Examensdelens namn/Studieperioden namn	Läsår	1 sv	2 sv	3 sv	sv
		YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR					90
		<i>Obligatoriska examensdelar</i>					
		Audiovisuell produktion	1				30
	MED11101	Kortfilm		8			
	MED11102	Trycksak		10			
	MED11103	Fotografering		7			
	MED11104	Web-produkt		5			
		I examensdelen ingår inläring i arbete 6 sv					
		<i>Valbara examensdelar</i>					60
		Video- och filmproduktion	3			20	
	MED30101	Förproduktion och produktion				13	
	MED30102	Efterproduktion				7	
		I examensdelen ingår inläring i arbete 7 sv					
		Grafisk produktion	2		20		
	MED30901	Typografi och komposition			10		
		Grafisk kommunikation och produktionsplanering			10		
		I examensdelen ingår inläring i arbete 6 sv					
	MED390101	Ny medieproduktion	3		6	4	
		I examensdelen ingår lärdomsprov					
	MED390201	Fotograferingstjänster	3		4	6	
		I examensdelen ingår inläring i arbete 4 sv					
		EXAMENSDELAR SOM KOMPLETTERAR YRKESKICKLIGHETEN					20
		<i>Obligatoriska examensdelar</i>					
		(Kombistuderandena ersätter en del av de obligatoriska examensdelarna med gymnasiestudier.)					
S011		Modersmålet, svenska					4
	S01101	Arbetslivskommunikation 1					2
	S01102	Arbetslivskommunikation 2					2
S016		Modersmålet, svenska som andra språk					4
	S01601	Modersmålet, svenska som andra språk					4

Grundexamen i audiovisuell kommunikation							
Läsplan 1, grundskolebaserad			Yrkes- prov	Läsår			Samman- lagt
Examens- delens kod	Studie- periodens kod	Examensdelens namn/Studieperioden namn	Läsår	1 sv	2 sv	3 sv	sv
S020		Det andra inhemska språket, finska					2
	S02001	Det andra inhemska språket, finska					2
S031		Främmande språk, A-engelska					2
	S03101	Främmande språk, A-engelska					2
S061		Matematik					3
	S06101	Matematik 1					1
	S06102	Matematik 2					1
	S06103	Matematik 3					1
S062		Fysik och Kemi					2
	S06201	Fysik 1					1
	S06202	Kemi 1					1
S071		Samhälls-, företags-, och arbetslivskunskap					1
	S07101	Samhälls-, företags-, och arbetslivskunskap					1
S091		Gymnastik					1
	S09101	Gymnastik					1
S082		Hälsokunskap					1
	S08201	Hälsokunskap					1
S092		Konst och kultur					1
	S09201	Konst och kultur					1
		<i>Valbara examensdelar</i>					4
		(För kombistuderandes del ersätts examensdelarna med gymnasiestudier. Enligt viss tyngdpunkt ersätts de studerandes examensdelar med stigar.)					
		Examensdelarna genomförs koncentrerat enligt läroanstaltens årliga utbud.					
		FRITT VALBARA EXAMENSDELAR					10
		(För kombistuderandes del ersätts examensdelarna med gymnasiestudier. Enligt viss tyngdpunkt ersätts de studerandes examensdelar med stigar.)					

Grundexamen i audiovisuell kommunikation							
Läsplan 1, grundskolebaserad			Yrkes- prov	Läsår			Samman- lagt
Examens- delens kod	Studie- periodens kod	Examensdelens namn/Studieperioden namn	Läsår	1 sv	2 sv	3 sv	sv
		De fritt valbara examensdelarna genomförs koncentrerat enligt läroanstaltens årliga utbud.					
		EXAMENSDELAR SOM KOMPLETTERAR YRKESKOMPETENSEN SAMT FRITT VALBARA EXAMENSDELAR (periodisering för läsåren)		10	10	10	
		EXAMENSDELAR SOM INDIVIDUELLT FÖRDJUPAR YRKESKOMPETENSEN					X
		Grundexamen kan innehålla individuellt fördjupande examensdelar som överskrider 120 sv enligt den personliga studieplanen (PSP)					
		TOTALT ALLA STUDIER		40	40	40	120

STUDIER

På följande sidor beskrivs studier som innefattas i examen. Samtidigt med studierna är studiernas yrkeskompetenskrav antecknade, bedömningsobjekten och bedömningskriterierna samt en plan över bedömningen av studierna och bedömningsmetoderna. Planerna beskriver också metoder för genomförande, studiematerial, undervisningsmetoder samt studiemiljön. Studiernas tidsbestämning framgår ur läsplanerna (se punkt Läsplaner).

YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR

Obligatoriska examensdelar för alla

Audiovisuell produktion 30 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av Examensdelen	Övrig utvärdering	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examensgrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1-3		<ul style="list-style-type: none"> - Kortfilm, 8 sv - Web-produkt, 5 sv - Trycksak, 10 sv - Fotografering, 7 sv 	<p>Studiematerial</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutorials - Av-material - Branschens läroböcker - Branschens tillämpningar <p>Undervisningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grupparbete - Projektarbete - Nätundervisning - Närundervisning - Övningsuppgifter <p>Inlärningsmiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrymmen och utrustning avsedd för studier - Orienteringsbesök - Arbetslivet - Datanät - Projekt
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans			

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- följa tidtabeller och instruktioner
- arbeta som en del av en arbetsgrupp
- fungera kundinriktat och kostnadseffektivt
- följa föreskrifterna för elsäkerhet och arbets säkerhet
- följa upphovsrätten
- använda terminologin inom respektive bransch
- använda operativsystemen för datorerna och tillämpningar som är centrala för branschen
- skriva uttrycksfulla texter på sakprosa för olika ändamål
- utnyttja kompositioner, färglära och typografi för arbetsuppgifterna
- dokumentera arbetets olika moment och resultat
- utnyttja mediekulturens olika genrer och stilriktningar vid genomförandet
- tolka manuskript och utnyttja berättarteknisk teori vid genomförandet
- belysa, spela in ljud och bild samt editera en hel bildberättelse enligt en plan som den studerande själv gjort

- spara och editera en hel ljudberättelse enligt en plan som den studerande själv gjort samt skapa flera versioner av berättelsen för olika ändamål
- bygga och använda belysnings-, projicerings- och ljudåtergivningssystem enligt en plan som den studerande själv gjort
- belysa objektet för en fotografering, ta fotografier, behandla och framkalla fotografier för olika ändamål, enligt en plan som den studerande själv gjort
- tillverka grafiska medieprodukter med hjälp av bildbehandlings-, grafik-, layout- och editeringsprogram, enligt en plan som den studerande själv gjort
- behandla och välja filformat, färgrymd och resolution för olika ändamål
- utnyttja nätteknologi för dataöverföring samt vid uppbyggande och underhåll av nättjänster
- använda arbetsredskap och arbetssätt som passar olika situationer och förhållanden
- observera omgivningen och de objekt som finns där med tanke på att spela in eller fotografera situationen.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
1. Behärskande av arbetsprocessen	Den studerande		
Förproduktion	gör under handledning upp en tidtabell för sitt arbete och försöker agera enligt denna	gör upp en tidtabell för sitt arbete och agerar enligt denna	gör upp en tidtabell för sitt arbete och tar ansvar för att den förverkligas samt förhandlar om avvikelser
Produktion	förstår den centrala terminologin inom branschen	använder terminologi som är etablerad inom branschen	kommunicerar obehindrat i arbetsgruppen och använder fackterminologi
	använder informationsteknik och program för branschen	använder obehindrat olika operativsystem och program för branschen	använder obehindrat olika operativsystem och kors-använder program för branschen
	kan utföra arbete inomhus och utomhus	använder ändamålsenliga arbetsredskap under olika förhållanden	beaktar särdragen för utrymmet och situationen och använder arbetsredskap utgående från detta
Efterproduktion	dokumenterar och arkiverar sitt arbete på överenskommet sätt	dokumenterar sitt arbete och sina arbetsmoment på ett begripligt sätt	dokumenterar sitt arbete och sina arbetsmoment med tanke på fortsatt användning och arkivering
	tar emot respons på det estetiska och tekniska resultatet av arbetet.	utvärderar det estetiska och tekniska resultatet av sitt arbete.	utvärderar självständigt och beskrivande det estetiska och tekniska resultatet av sitt arbete.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktig N1	Goda G2	Berömliga B3
2. Behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material	Den studerande		
Planering av det egna arbetet	arbetar under handledning enligt den givna planen	för fram sina idéer i en begriplig form	utvecklar genomförbara idéer och skriver en arbetsplan utgående från dem
	identifierar centrala element i ett manuskript	kan läsa ett manuskript och plocka ut element som hör samman med planen	kan läsa ett manuskript på ett kreativt sätt och komma med idéer till genomförandet
Produktion av material	skriver begriplig text	skriver texter som ägnar sig för en publiceringskanal	skriver texter som är kännetecknande för en publiceringskanal
	utnyttjar utrustningens automatiska och manuella inställningar	använder utrustningens automatiska och manuella inställningar	justerar utrustningens automatiska och manuella inställningar enligt behov
	identifierar olika typer av arbetsredskap och använder dessa under handledning	använder obehindrat olika typer av utrustning	väljer och använder ändamålsenliga arbetsredskap
	sparar filer i olika format	kan välja ändamålsenliga filformat	sparar och bearbetar filer för olika program och format
Efterbehandling och distribution	redigerar audiovisuella helheter	redigerar berättartekniska helheter	redigerar helheter som kan uppföras och publiceras
	hanterar och sparar filer på ett sakligt sätt	hanterar filer för olika publiceringskanaler	efterbehandlar och optimerar filer enligt publiceringskanal
	underhåller utrustning enligt anvisningar	underhåller utrustning vid behov	underhåller utrustning på eget initiativ

Föremål för bedömningen	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
3. Behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet	Den studerande		
Berättarteknik	identifierar den berättartekniska strukturen	identifierar och använder berättarteknisk teori vid förverkligandet	tillämpar på ett lyckat sätt berättarteknisk teori vid förverkligandet
	använder under handledning uttrycksmedel för att stödja berättartekniken	använder uttrycksmedel för att stödja berättartekniken	använder på ett kreativt sätt olika uttrycksmedel i produktionen och efterproduktionen
Komposition och kontinuitet	strävar under handledning efter teknisk kontinuitet och kontinuitet som stödjer framställningen	beaktar den tekniska kontinuiteten och kontinuitet som stödjer framställningen	förtutser den tekniska kontinuiteten och kontinuitet som stödjer framställningen i alla sina arbetsmoment
	utformar audiovisuella element	utformar omsorgsfullt audiovisuella element	utformar audiovisuella element omsorgsfullt och med eftertanke
Kulturella referensramar	sammanställer produktioner som kan identifieras som vissa genrer	gör produktioner som är trogna olika genrer	kan tillämpa olika genrer och stilriktningar under kontrollerade former

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
4. Nyckelkompetenser för livslångt lärande	Den studerande		
Interaktion och samarbete	tar emot respons och fungerar med olika slags människor	tar emot respons, ändrar sin verksamhet på grund av denna och fungerar obehindrat i arbetsgemenskapen tillsammans med olika slags människor	tar emot respons, ändrar sin verksamhet på grund av denna och kan göra förslag till förbättringar på ett sakligt sätt
Yrkesetik	utför de uppgifter som han eller hon ansvarar för, men behöver ibland handledning	utför omsorgsfullt de uppgifter som han eller hon ansvarar för, samt frågar om råd vid behov	agerar ansvarsfullt, samarbetsvilligt och initiativrikt i arbetsgemenskapen samt frågar om råd vid behov
Initiativförmåga och företagsamhet	agerar initiativrikt och värdesätter sitt arbete	agerar initiativrikt, samvetsgrant, värdesätter sitt arbete och tar ansvar för sitt eget arbete	agerar initiativrikt, samvetsgrant, innovativt, värdesätter sitt arbete och tar ansvar för sitt eget arbete

Sätt att visa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra arbetsuppgifter enligt branschens krav på yrkesskicklighet. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Genom yrkesprov bedöms åtminstone

- behärskande av arbetsprocessen i sin helhet
- behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material i sin helhet
- behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet i sin helhet
- nyckelkompetenser för livslångt lärande i sin helhet

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan visas i ett yrkesprov eller vid ett examenstillfälle, kompletteras den genom annan bedömning av kunnandet, t.ex. med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Kortfilm, 8 sv

Mål

Den studerande kan

- följa tidtabeller och instruktioner
- arbeta som en del av en arbetsgrupp
- följa upphovsrätten
- använda terminologin inom respektive bransch
- använda operativsystemen för datorerna och tillämpningar som är centrala för branschen
- dokumentera arbetets olika moment och resultat
- tolka manuskript och utnyttja berättarteknisk teori vid genomförandet
- belysa, spela in ljud och bild samt editera en hel bildberättelse enligt en plan som den studerande själv gjort
- spara och editera en hel ljudberättelse enligt en plan som den studerande själv gjort samt skapa flera versioner av berättelsen för olika ändamål
- bygga och använda belysnings-, projicerings- och ljudåtergivningssystem enligt

- en plan som den studerande själv gjort
- använda arbetsredskap och arbetssätt som passar olika situationer och förhållanden

Centralt innehåll

- Förproduktion
- Produktion
- Efterproduktion
- Planering av det egna arbetet
- Produktion av material
- Berättarteknik
- Komposition och kontinuitet
- Interaktion och samarbete
- Yrkesetik
- Initiativförmåga och företagsamhet

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självutvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självutvärdering.

Web-produkt, 5 sv

Mål

Den studerande kan

- följa tidtabeller och instruktioner
- arbeta som en del av en arbetsgrupp
- följa upphovsrätten
- använda terminologin inom respektive bransch
- använda operativsystemen för datorerna och tillämpningar som är centrala för branschen
- utnyttja kompositioner, färglära och typografi för arbetsuppgifterna
- dokumentera arbetets olika moment och resultat
- behandla och välja filformat, färgrymd och resolution för olika ändamål
- utnyttja nätteknologi för dataöverföring samt vid uppbyggande och underhåll av nättjänster
- använda arbetsredskap och arbetssätt som passar olika situationer och förhållanden

Centralt innehåll

- Förproduktion
- Produktion
- Planering av det egna arbetet
- Produktion av material
- Efterbehandling och distribution
- Komposition och kontinuitet
- Interaktion och samarbete

- Yrkesetik
- Initiativförmåga och företagsamhet

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Trycksak, 10 sv

Mål

Den studerande kan

- följa tidtabeller och instruktioner
- arbeta som en del av en arbetsgrupp
- fungera kundinriktat och kostnadseffektivt
- följa upphovsrätten
- använda terminologin inom respektive bransch
- skriva uttrycksfulla texter på sakprosa för olika ändamål
- utnyttja kompositioner, färglära och typografi för arbetsuppgifterna
- dokumentera arbetets olika moment och resultat
- utnyttja mediekulturens olika genrer och stilriktningar vid genomförandet
- tillverka grafiska medieprodukter med hjälp av bildbehandlings-, grafik-, layout- och editeringsprogram, enligt en plan som den studerande själv gjort
- behandla och välja filformat, färgrymd och resolution för olika ändamål
- använda arbetsredskap och arbetssätt som passar olika situationer och förhållanden

Centralt innehåll

- Förproduktion
- Produktion
- Efterproduktion
- Planering av det egna arbetet
- Produktion av material
- Efterbehandling och distribution
- Komposition och kontinuitet
- Kulturella referensramar
- Interaktion och samarbete
- Yrkesetik
- Initiativförmåga och företagsamhet

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Fotografering, 7 sv

Mål

Den studerande kan

- följa tidtabeller och instruktioner
- följa föreskrifterna för elsäkerhet och arbets säkerhet
- följa upphovsrätten
- använda terminologin inom respektive bransch
- använda operativsystemen för datorerna och tillämpningar som är centrala för branschen
- dokumentera arbetets olika moment och resultat
- belysa objektet för en fotografering, ta fotografier, behandla och framkalla fotografier för olika ändamål, enligt en plan som den studerande själv gjort
- behandla och välja filformat, färgrymd och resolution för olika ändamål
- använda arbetsredskap och arbetssätt som passar olika situationer och förhållanden

Centralt innehåll

- Förproduktion
- Produktion
- Efterproduktion
- Planering av det egna arbetet
- Produktion av material
- Efterbehandling och distribution
- Berättarteknik
- Kulturella referensramar
- Interaktion och samarbete
- Yrkesetik
- Initiativförmåga och företagsamhet

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Video- och filmproduktion 20 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av Examensdelen	Övrig utvärdering	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder - Yrkesprov		- Förproduktion och produktion, 13 sv - Efterproduktion, 7 sv	Studiematerial - Tutorials - Av-material - Branschens läroböcker - Branschens tillämpningar Undervisningsmetoder - Grupparbete - Projektarbete - Nätundervisning - Närundervisning - Övningsuppgifter Inlärningsmiljöer - Utrymmen och utrustning avsedd för studier - Orienteringsbesök - Arbetslivet - Datanät - Projekt
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans			

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- fungera i sin egen roll inom olika produktioner samt kan förverkliga den färdiga planen för belysning, bild och ljud
- använda och utnyttja berättartekniska medel för bild och ljud i den audiovisuella framställningen
- välja lämplig utrustning för varje filmningssituation och ta hand om de arrangemang som krävs för produktionen
- ställa in och använda kamerans och ljudinspelningsutrustningens egenskaper för olika förhållanden
- använda belysningsanordningar, filter och färgfilter samt kan utnyttja befintligt ljus
- använda ljudinspelningsutrustning som lämpar sig för inspelning av ljud i fält och i studio
- använda professionellt kommandospråk
- förverkliga ljudeffekterna under studieförhållanden i efterproduktionsfasen
- flytta över material från olika inspelningsformat till editeringsutrustningen och editera ljud och bild till en berättarteknisk helhet
- utföra grundläggande korrigeringar av ljud och bild
- spara och arkivera den färdiga produktionen, inspelningsmaterialet och dokumenten enligt distributionskanalens krav.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
1. Behärskande av arbetsprocessen	Den studerande		
Förproduktion	förverkligar under handledning den färdiga bild- och ljudplanen	förverkligar den färdiga bild- och ljudplanen	förverkligar den färdiga bild- och ljudplanen samt tillämpar den grundligt vid behov
	sköter under handledning de arrangemang som krävs för produktionen	sköter de arrangemang som krävs för produktionen	utnyttjar berättartekniska element på ett mångsidigt sätt i sin bild- och ljudplan
Produktion	har en egen roll i produktionsgruppen och utför sina arbetsuppgifter under handledning samt följer överenskomna arbetstider	har en egen roll i produktionsgruppen och utför sina arbetsuppgifter samt följer tidtabeller, överenskomna arbetstider och avtal	är en del av arbetsgruppen och arbetar systematiskt och kostnadseffektivt enligt de ställda målen samt följer arbetstider och tidtabeller samt förhandlar om avvikelser från dessa
Efterproduktion	redigerar inspelningen enligt ordern och under handledning	redigerar inspelningen enligt ordern	redigerar inspelningen enligt ordern och bearbetar den vid behov
Självvärdering	utvärderar sitt arbete och produkten i förhållande till målsättningarna.	utvärderar sitt arbete och produkten i förhållande till målsättningarna samt ändrar sin verksamhet enligt anvisningar.	utvärderar och utvecklar sin egen verksamhet för att uppnå kvalitetsmålen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
2. Behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material	Den studerande		
Val av arbetsmetoder och redskap	väljer och reserverar under handledning utrustning för förverkligandet av produktionen	väljer och reserverar den utrustning och de hjälpmedel som behövs för att förverkliga produktionen	känner till den viktigaste AV-utrustningen och reserverar ändamålsenlig utrustning för varje delområde av produktionen
Användning av och kännedom om arbetsredskapen	fungerar under handledning som en del av produktionsgruppen i arbetsuppgifter i samband med belysning, inspelning av ljud och bild samt klippning	fungerar som en del av produktionsgruppen i arbetsuppgifter i samband med belysning, inspelning av ljud och bild samt klippning	fungerar som en aktiv del av arbetsgruppen i olika arbetsuppgifter inom produktionen
	använder under handledning olika hjälpmedel i produktionen	använder olika hjälpmedel i produktionen	använder de hjälpmedel och den utrustning som behövs i produktionen
	skyddar inventarierna under handledning samt säkerställer sin egen och utomståendes säkerhet	skyddar inventarierna samt säkerställer sin egen och utomståendes säkerhet	skyddar inventarierna samt säkerställer på eget initiativ sin egen och utomståendes säkerhet

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
3. Behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet	Den studerande		
Terminologi	använder grundläggande terminologi som är allmän för branschen	använder grundläggande terminologi som är allmän för branschen samt etablerade arbetssätt	använder allmänna termer som är yrkesmässiga för branschen använder och tillämpar etablerade arbetssätt kreativt enligt situationen
Att följa med utvecklingen av utrustningen	följer med utvecklingen av utrustningen	följer med utvecklingen av utrustningen och känner igen de nyaste arbetsredskapen	följer med utvecklingen av utrustningen och känner egenskaperna hos de nyaste arbetsredskapen

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
4. Nyckelkompetenser för livslångt lärande	Den studerande		
Lärande och problemlösning	löser problemsituationer som uppstått i arbetssituationerna samt gör val under handledning	löser problemsituationer som uppstått i arbetssituationerna samt gör val och fattar beslut enligt anvisningarna	löser problemsituationer som uppstått i arbetssituationerna samt gör val och fattar beslut självständigt
Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga	följer under handledning de säkerhetsföreskrifter som getts för arbetet och utsätter inte sig själv eller andra för fara	följer de säkerhetsföreskrifter som getts för arbetet och utsätter inte sig själv eller andra för fara	följer de säkerhetsföreskrifter som getts för arbetet och beaktar säkerheten för arbetsgemenskapens medlemmar och arbetsmiljön

Sätt att visa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra arbetsuppgifter enligt branschens krav på yrkesskicklighet. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Genom yrkesprov bedöms åtminstone

- behärskande av arbetsprocessen i sin helhet
- behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material i sin helhet
- behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet i sin helhet, bortsett från att följa med utvecklingen av utrustningen
- nyckelkompetenser för livslångt lärande i sin helhet
-

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan visas i ett yrkesprov eller vid ett examenstillfälle, kompletteras den genom annan bedömning av kunnandet, t.ex. med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Förproduktion och produktion, 13 sv

Mål

Den studerande kan

- fungera i sin egen roll inom olika produktioner samt kan förverkliga den färdiga planen för belysning, bild och ljud
- använda och utnyttja berättartekniska medel för bild och ljud i den audiovisuella framställningen
- välja lämplig utrustning för varje filmningssituation och ta hand om de arrangemang som krävs för produktionen
- ställa in och använda kamerans och ljudinspelningsutrustningens egenskaper för olika förhållanden
- använda belysningsanordningar, filter och färgfilter samt kan utnyttja befintligt ljus
- använda ljudinspelningsutrustning som lämpar sig för inspelning av ljud i fält och i studio
- använda professionellt kommandospråk

Centralt innehåll

- Förproduktion
- Produktion
- Självvärdering
- Val av arbetsmetoder och redskap
- Användning av och kännedom om arbetsredskapen
- Tekniska och kommunikativa lösningar
- Terminologi
- Att följa med utvecklingen av utrustningen
- Lärande och problemlösning
- Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självutvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självutvärdering.

Efterproduktion, 7 sv

Mål

Den studerande kan

- förverkliga ljudeffekterna under studioförhållanden i efterproduktionsfasen
- flytta över material från olika inspelningsformat till editeringsutrustningen och editera ljud och bild till en berättarteknisk helhet
- utföra grundläggande korrigeringar av ljud och bild
- spara och arkivera den färdiga produktionen, inspelningsmaterialet och dokumenten enligt distributionskanalens krav.

Centralt innehåll

- Efterproduktion
- Självvärdering
- Val av arbetsmetoder och redskap
- Användning av och kännedom om arbetsredskapen
- Tekniska och kommunikativa lösningar
- Terminologi
- Att följa med utvecklingen av utrustningen
- Lärande och problemlösning
- Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Grafisk produktion 20 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av Examensdelen	Övrig utvärdering	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder - Yrkesprov		<ul style="list-style-type: none"> - Typografi och illustration, 10 sv - Grafisk kommunikation och produktionsplanering, 10 sv 	Studiematerial <ul style="list-style-type: none"> - Tutorials - Av-material - Branschens läroböcker - Branschens tillämpningar Undervisningsmetoder <ul style="list-style-type: none"> - Grupparbete - Projektarbete - Nätundervisning - Närundervisning - Övningsuppgifter Inlärningsmiljöer <ul style="list-style-type: none"> - Utrymmen och utrustning avsedd för studier - Orienteringsbesök - Arbetslivet - Datanät
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans			

		- Projekt
--	--	-----------

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera och genomföra den visuella layouten för en grafisk medieprodukt
- planera och genomföra uppbyggnaden och den visuella layouten för ett grafiskt användargränssnitt
- använda typografi som ett kommunikativt och visuellt element i olika publikationer
- skaffa råmaterial och göra skisser utgående från givna instruktioner
- beakta kundens behov och önskemål samt ställa preciserande frågor
- berätta om den visuella planeringens tekniska ramar
- beakta de yttre ramarna, arbetsmetoderna och specialkraven som krävs för följande arbetsmoment
- relatera de tillgängliga resurserna till förverkligandet och kan arbeta i en arbetsgrupp
- skriva uttrycksfulla texter till olika publikationer
- redigera kortfattade visuella framställningar
- flytta och spara det material han eller hon producerat till informations- eller redigeringsystem
- be om och ta emot respons av kunden
- handla etiskt vid hantering och publicering av material.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
1. Behärskande av arbetsprocessen	Den studerande		
Kundinriktad planering	beaktar kundens behov och önskemål och följer anvisningar	beaktar kundens behov och önskemål och ställer preciserande frågor	beaktar kundens behov, önskemål, tidtabell och kostnadsfaktorer samt ställer preciserande frågor
		kan göra medieprodukter riktade till bestämda målgrupper	definierar målgrupper för medieprodukten och beaktar de olika kraven
	gör begripliga skisser	skapar visuella skisser med hjälp av program för den grafiska branschen	skapar visuella skisser och alternativa modeller med hjälp av program för den grafiska branschen
Förverkligande av den grafiska medieprodukten	arbetar under handledning som en del av produktionsgruppen	fungerar som en del av produktionsgruppen	fungerar som en del av produktionsgruppen och identifierar slutresultatet som en helhet bestående av olika delar
		reserverar tillräckligt med tid för att förverkliga arbetsmomenten	tar ansvar för att arbetets genomförande och kvalitet samt motiverar sina egna lösningar när det gäller uttrycket
	väljer under handledning några mer ändamålsenliga alternativ för förverkligandet	väljer några mer ändamålsenliga alternativ för förverkligandet	väljer och motiverar de mest ändamålsenliga alternativen för förverkligandet

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
2. Behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material	Den studerande		
Användning av färg, typografi och komposition	använder vissa termer i anslutning till fonter	använder terminologi i anslutning till fonter	använder obehindrat terminologi i anslutning till fonter
	väljer under handledning den typografiska stil som passar framställningen bäst enligt ändamålet	väljer den typografiska stil som passar framställningen bäst enligt ändamålet samt använder under handledning olika typsnitt vid samma tillfälle	väljer den typografiska stil som passar framställningen bäst enligt ändamålet samt använder olika typsnitt vid samma tillfälle
	förverkligar under handledning en uppgift inom grafisk planering med hjälp av visuella medel	kommer med idéer och förverkligar uppgifter inom grafisk planering med hjälp av visuella medel	kommer med idéer och förverkligar självständigt och personligt uppgifter inom grafisk planering med hjälp av visuella medel
Användning av program inom den grafiska branschen	använder bildbehandlings-, grafik-, layout- och redigeringsprogram och använder dem delvis samtidigt under handledning	använder bildbehandlings-, grafik-, layout- och redigeringsprogram och använder dem delvis samtidigt	använder obehindrat bildbehandlings-, grafik-, layout- och redigeringsprogram samtidigt
		är vid förverkligandet medveten om möjligheterna och begränsningarna med programmen inom den grafiska branschen	är vid förverkligandet medveten om möjligheterna och begränsningarna med programmen inom den grafiska branschen
	förverkligar under handledning någon arbetsuppgift inom grafisk kommunikation utgående från givet råmaterial och genom att använda program inom branschen	skaffar råmaterial och förverkligar några arbetsuppgifter inom grafisk kommunikation genom att använda program inom branschen	förverkligar självständigt arbetsuppgifter inom grafisk kommunikation genom att använda program inom branschen och skapar vid behov själv råmaterial som saknas
Hantering av filer	beaktar under handledning de trycktekniska kraven och kraven för digital publicering av en produkt inom grafisk kommunikation	beaktar de trycktekniska kraven och kraven för digital publicering av en produkt inom grafisk kommunikation	beaktar de trycktekniska kraven och kraven för digital publicering av en produkt inom grafisk kommunikation och kan vid behov optimera filerna
	beaktar under handledning och under hela arbetsprocessen de speciella villkor som efterbearbetningen ställer	beaktar under hela arbetsprocessen de speciella villkor som efterbearbetningen ställer	beaktar och förutser under hela arbetsprocessen de speciella villkor som efterbearbetningen ställer
	kan spara filer för arkivering, fortsatt	kan välja rätt filformat för arkivering, fortsatt	kan välja rätt filformat för arkivering, fortsatt

	behandling och publicering	behandling och publicering	behandling och publicering samt digitalisera och bearbeta olika former av grafiskt material
--	----------------------------	----------------------------	---

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
3. Behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet	Den studerande		
Grunderna i marknadsföringskommunikation	kan under handledning använda reklamens medel i utförandet av arbetet	kan till viss del använda grunderna i reklam och marknadsföring i sitt eget arbete	kan tillämpa grunderna i reklam och marknadsföring i sitt eget arbete
	använder under handledning uttrycksmedel för grafisk kommunikation vid formandet av en image	använder uttrycksmedel för grafisk kommunikation vid formandet av en image	använder och tillämpar uttrycksmedel för grafisk kommunikation vid marknadsföringen och vid formandet av en image
Visuell framställning	skapar en visuell helhet av budskapet	strävar efter att göra budskapet meningsfullt och visuellt lockande	förenklar budskapet så det blir meningsfullt och en visuellt lockande helhet
Skriftlig framställning	lägger fram idéer till textinnehåll för olika medier.	skapar nästan publiceringsduglig text för olika medier.	skapar en närmast felfri text för olika medier och beaktar deras särdrag.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
4. Nyckelkompetenser för livslångt lärande	Den studerande		
Yrkesetik	följer under handledning branschens principer för hållbar utveckling i fråga om produkten eller tjänsten	följer branschens principer för hållbar utveckling i fråga om produkten eller tjänsten	följer branschens principer för hållbar utveckling i fråga om produkten eller tjänsten och utvecklar principerna
Hälsa, säkerhet och Funktionsförmåga	använder arbetssätt som upprätthåller funktionsförmågan och hälsotillståndet arbetet	arbetar säkert och ergonomiskt och med beaktande av sin funktionsförmåga och sitt hälsotillstånd	utvecklar sin egen säkerhet, ergonomi och funktionsförmåga

Sätt att visa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra arbetsuppgifter enligt branschens krav på yrkesskicklighet. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Genom yrkesprov bedöms åtminstone

- behärskande av arbetsprocessen i sin helhet
- behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material i sin helhet
- behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet i sin helhet
- nyckelkompetenser för livslångt lärande i sin helhet

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan visas i ett yrkesprov eller vid ett examenstillfälle, kompletteras den genom annan bedömning av kunnandet, t.ex. med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Typografi och illustration, 10 sv

Mål

Den studerande kan

- planera och genomföra den visuella layouten för en grafisk medieprodukt
- planera och genomföra uppbyggnaden och den visuella layouten för ett grafiskt användargränssnitt
- använda typografi som ett kommunikativt och visuellt element i olika publikationer
- skaffa råmaterial och göra skisser utgående från givna instruktioner
- beakta kundens behov och önskemål samt ställa preciserande frågor
- beakta de yttre ramarna, arbetsmetoderna och specialkraven som krävs för följande arbetsmoment
- relatera de tillgängliga resurserna till förverkligandet och kan arbeta i en arbetsgrupp
- skriva uttrycksfulla texter till olika publikationer
- redigera kortfattade visuella framställningar
- be om och ta emot respons av kunden

Centralt innehåll

- Kundinriktad planering
- Respons
- Användning av färg, typografi och komposition
- Skriftlig framställning
- Visuella framställningar
- Användning av program inom den grafiska branschen

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självutvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självutvärdering.

Grafisk kommunikation och produktionsplanering, 10 sv

Mål

Den studerande kan

- planera och genomföra den visuella layouten för en grafisk medieprodukt
- skaffa råmaterial och göra skisser utgående från givna instruktioner
- beakta kundens behov och önskemål samt ställa preciserande frågor
- berätta om den visuella planeringens tekniska ramar
- beakta de yttre ramarna, arbetsmetoderna och specialkraven som krävs för följande arbetsmoment
- relatera de tillgängliga resurserna till förverkligandet och kan arbeta i en arbetsgrupp
- redigera kortfattade visuella framställningar
- flytta och spara det material han eller hon producerat till informations- eller redigeringsystem
- be om och ta emot respons av kunden
- handla etiskt vid hantering och publicering av material.

Centralt innehåll

- Förverkligande av den grafiska medieprodukten
- Hantering av filer
- Respons
- Grunderna i marknadsföringskommunikation
- Skriftlig framställning
- Yrkesetik
- Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Ny medieproduktion 10 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Övrig utvärdering	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder - Yrkesprov som består av lärdomsprovets presentation		<ul style="list-style-type: none"> - Nättjänster, 3 sv - Elektroniska applikationer 3 sv - Lärdomsprov 4 sv 	<p>Studiematerial</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutorials - Av-material - Branschens läroböcker <p>Undervisningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projektarbete - Närundervisning - Övningsuppgifter <p>Inlärningsmiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrymmen och utrustning avsedd för studier - Orienteringsbesök - Arbetslivet - Datanät - Projekt
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans			

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera layout för en webbplats, nättjänst och multimedieprodukt
- förverkliga en webbplats som följer modern standard
- utnyttja grunderna i programmering och olika sidbeskrivningsspråk samt kan använda innehållshanteringssystem

- och editorer för webbplatser
- förverkliga interaktiva multimedieelement och -presentationer
 - hantera och optimera bild-, text-, video- och ljudmaterial så det ägnar sig för nätet
 - producera material enligt publiceringskanalens kvalitetskrav och agera etiskt riktigt vid produktionen av materialet
 - beakta principerna för användbarhet och tillgänglighet vid planeringen och genomförandet
 - skaffa anvisningar för tekniska problem
 - publicera och leverera arbetet med beaktande av kundens behov
 - förstå grunderna i hur applikationer för operativsystem utvecklas
 - redogöra för i vilken riktning elektronisk media utvecklas

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
1. Behärskande av arbetsprocessen	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
	Den studerande		
Planering och behärskande av helheten	planerar under handledning sitt eget arbete	planerar sitt eget arbete	gör en arbetsplan som kan genomföras
	framskrider under handledning i arbetsmomenten	framskrider smidigt från ett arbetsmoment till nästa, följer givna anvisningar	framskrider systematiskt från ett arbetsmoment till nästa och följer givna anvisningar och agerar enligt de uppställda målsättningarna
Utvärdering av det egna arbetet	utvärderar sitt arbete under handledning	utvärderar sitt eget arbete och identifierar eventuella områden i sin egen verksamhet som kan utvecklas	utvärderar sitt eget arbete självständigt och identifierar eventuella områden i sin egen verksamhet som kan utvecklas samt ger ändringsförslag

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
2. Behärskande av arbetsmetoder, – redskap och material	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
	Den studerande		
Behärskande av arbetssätt	väljer arbetsredskap och program under handledning och använder dessa under handledning i alla moment av arbetet	väljer arbetsredskap och använder dessa i alla moment av arbetet	väljer ändamålsenliga arbetsredskap och program och använder dessa självständigt och tillämpande i alla moment av arbetet
Sidbeskrivningsspråk och editorer	använder under handledning sidbeskrivningsspråk och editorer för att förverkliga delar av webbplatsen	använder sidbeskrivningsspråk och editorer för att förverkliga delar av webbplatsen	använder ändamålsenliga sidbeskrivningsspråk och editorer för att förverkliga delar av webbplatsen
Användbarhet och optimering	testar hur webbsidan fungerar	testar hur webbsidan fungerar i olika användarmiljöer	testar hur webbsidan fungerar i olika användarmiljöer samt optimerar sidans

			laddningstid och användbarhet
--	--	--	-------------------------------

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
3. Behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
	Den studerande		
Kännedom om datanät och applikationer	Förstår grunderna i hur ett datanätverk är uppbyggt	Förstår grunderna i hur ett datanätverk är uppbyggt och kan producera applikationer	Förstår grunderna i hur ett datanätverk är uppbyggt och kan producera optimerade applikationer
Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
4. Nyckelkompetenser för livslångt lärande	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
	Den studerande		
Lärande och problemlösning	utvärderar sitt eget arbetssätt och sin inlärningsförmåga samt skaffar information gällande sitt arbete men behöver ibland handledning	utvärderar sitt eget arbetssätt och sin inlärningsförmåga på ett realistiskt sätt samt skaffar information enligt anvisningar	utvärderar sitt eget arbetssätt och sin inlärningsförmåga på ett realistiskt och mångsidigt sätt samt agerar på eget initiativ när det gäller att skaffa information
Interaktion och Samarbete	tar emot respons och fungerar tillsammans med olika slags människor	tar emot respons, ändrar sin verksamhet utgående från denna och fungerar obehindrat tillsammans med olika slags människor i arbetsgemenskapen	tar emot respons, ändrar sin verksamhet utgående från denna och kommer med sakliga förslag till förbättringar
Initiativförmåga och företagsamhet	fungerar självständigt och uppskattar arbetet	fungerar självständigt och samvetsgrant och uppskattar arbetet samt tar ansvar för sitt eget arbete	fungerar självständigt, innovativt och samvetsgrant och uppskattar arbetet samt tar ansvar för sitt eget arbete

Sätt att visa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra arbetsuppgifter enligt branschens krav på yrkesskicklighet. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Genom yrkesprov bedöms åtminstone

- behärskande av arbetsprocessen i sin helhet
- behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material i sin helhet
- behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet i sin helhet
- nyckelkompetenser för livslångt lärande i sin helhet

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan visas i ett yrkesprov eller vid ett examenstillfälle, kompletteras den genom annan bedömning av kunnandet, t.ex. med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Nättjänster 3 sv

Mål

Den studerande kan

- planera layout för en webbplats, nättjänst och multimedieprodukt
- använda grafikredigeringsprogram i planeringen av web-sidor

- förverkliga interaktiva presentationer t.ex. med flash- eller Html 5-teknik
- producera videomaterial med t.ex. flash- eller Html 5 teknik
- principerna för sidprogrammeringsspråk, såsom HTML, JavaScript och PHP
- publicera web-sidor på en extern serviceproviders server

Centralt innehåll

- Web-sidor
- Sidbeskrivningsspråk och editorer
- Självvärdering
- Planering av det egna arbetet
- Kännedom om datanät och applikationer
- Lärande och problemlösning
- Interaktion och samarbete

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Elektroniska applikationer 3 sv

Mål

Den studerande kan

- förstå grunderna i hur applikationer för operativsystem utvecklas
- redogöra för i vilken riktning elektronisk media utvecklas

Centralt innehåll

- Elektroniska applikationer
- Självvärdering
- Planering av det egna arbetet
- Förståelse för hur applikationer fungerar
- Lärande och problemlösning
- Interaktion och samarbete

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Fotograferingstjänster 10 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Övrig utvärdering	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder - Yrkesprov		- Fotograferingstjänster, 10 sv	Studiematerial - Tutorials - Av-material - Branschens läroböcker Undervisningsmetoder - Grupparbete - Projektarbete - Närundervisning - Övningsuppgifter Inlärningsmiljöer - Utrymmen och utrustning avsedd för studier - Orienteringsbesök - Arbetslivet - Datanät - Projekt
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans.			

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
1. Behärskande av arbetsprocessen	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2	Berömliga B3
Att ta fotografier	använder under handledning kamerans manuella och förvalda inställningar	använder kamerans manuella och förvalda inställningar	använder kamerans manuella och förvalda inställningar på ett kreativt sätt
Behandling av fotografier	behandlar under handledning fotografier så de lämpar sig för olika ändamål	behandlar fotografier så de lämpar sig för olika ändamål	behandlar fotografier så de lämpar sig för olika ändamål och visar på kreativt tänkande

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
2. Behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2	Berömliga B3
Modellfotografering	Förstår modellfotograferingens grunder	Förstår modellfotograferingens grunder och kan ta modellfoton	Förstår modellfotografering och kan ta kreativa modellfoton
Produktfotografering	Förstår produktfotograferingens	Förstår produktfotograferingens	Förstår produktfotografering och

	grunder	grunder och kan ta produktfoton	kan ta kreativa produktfoton
Pressfotografering	Förstår pressfotograferingens grunder	Förstår pressfotograferingens grunder och kan ta pressfoton	Förstår pressfotografering och kan ta kreativa pressfoton

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
3. Behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
	Den studerande		
Bilduttryck	använder under handledning kommunikativa principer för bildkompositionen	använder kommunikativa principer för bildkompositionen	använder kommunikativa principer för bildkompositionen på ett kreativt sätt

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
4. Nyckelkompetenser för livslångt lärande	Nöjaktiga N1	Goda G2	Berömliga B3
	Den studerande		
Lärande och problemlösning	utvärderar sitt eget arbetssätt och skaffar under handledning information i anslutning till sitt arbete	utvärderar sitt eget arbetssätt och sin inlärningsförmåga samt skaffar information i anslutning till sitt arbete	utvärderar sitt eget arbetssätt och sin inlärningsförmåga på ett realistiskt sätt, samt skaffar information på eget initiativ
Interaktion och samarbete	tar emot respons och fungerar tillsammans med olika slags människor	tar emot respons och fungerar obehindrat tillsammans med olika slags människor i arbetsgemenskapen	tar emot respons och ändrar sin verksamhet utgående från denna och kommer med sakliga förbättringsförslag

Sätt att visa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra arbetsuppgifter enligt branschens krav på yrkesskicklighet. Arbetet utförs i sådan omfattning att yrkesskickligheten kan konstateras motsvara kraven på yrkesskicklighet.

Genom yrkesprov bedöms åtminstone

- behärskande av arbetsprocessen i sin helhet
- behärskande av arbetsmetoder, -redskap och material i sin helhet
- behärskande av den kunskap som ligger till grund för arbetet i sin helhet
- nyckelkompetenser för livslångt lärande i sin helhet

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan visas i ett yrkesprov eller vid ett examenstillfälle, kompletteras den genom annan bedömning av kunnandet, t.ex. med intervjuer, uppgifter och andra tillförlitliga metoder.

Fotograferingstjänster, 10 sv

Mål

Den studerande kan

- välja ändamålsenlig fotoutrustning för varje arbetsuppgift
- göra grundinställningar för fotografiet enligt arbetsmoment
- använda och underhålla fotograferingsutrustning

-
- Ljussätta och fotografera objekt i olika miljöer
 - Bildbehandla fotografier med bildredigeringsprogram
 - principerna för modellfotografering
 - principerna för produktfotografering
 - principerna för pressfotografering

Centralt innehåll

- Självvärdering
- Planering av det egna arbetet
- Kamerateknik
- Användning av bildredigeringsprogram
- Ljusets betydelse vid fotografering
- Interaktion och samarbete
- Lärande och problemlösning

Bedömning av inläring

Åt studeranden ges respons på vad de kan och vad de ännu bör lära sig. Inläringen bedöms genom att ge muntlig eller skriftlig feedback åt den studerande på hur studierna framskrider.

Respons ges muntligt och studieperioden bedöms numeriskt i studiekortet med vitsordet 1-3.

Studerandens självutvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självutvärdering.

EXAMENSDELAR SOM KOMPLETTERAR YRKESKOMPETENSEN

Obligatoriska examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen

Modersmålet, svenska, 4 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodens namn och omfattning	Metoder för genomförande
<p>Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna Vitsordsskala 1 - 3</p> <p>Bedömningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - åsiktstext - referat - rapport och/eller arbetsredogörelse - dokument som ansluter sig till arbetsökning - muntlig framställning av rapport och/eller arbetsredogörelse 	<p>Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekurserna</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>En värld av texter</i> (MO1) - <i>Epik och medietexter</i> (MO 2) - <i>Textens makt</i> (MO 6) <p>samt ytterligare en (1) gymnasiekurs i modersmålet examensdelen <i>Modersmålet, svenska</i> som kompletterar yrkeskompetensen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Arbetslivskommunikation 1, 2 sv - Arbetslivskommunikation 2, 2 sv 	<p>Studiematerial</p> <ul style="list-style-type: none"> - litteratur - material som läraren delar ut - material på nätet - AV-material <p>Undervisningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - närundervisning - övningsuppgifter - nätundervisning <p>Inlärningsmiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrymmen som är avsedda för undervisning - arbetslivet - datanät
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- kan kommunicera och handla i olika kommunikationssituationer på ett funktionellt sätt så att han eller hon kan utöva sitt yrke, delta i arbetslivet, fungera som en aktiv medborgare och söka sig till fortsatta studier
- behärskar den textkompetens som krävs i arbetslivet och inom branschen, såsom olika utredningar, dokumentering och affärskorrespondens
- har förmåga att verka i en mångkulturell och flerspråkig miljö
- förstår de centrala begreppen, det väsentliga innehållet och innebörden i texter med anknytning till branschen, såsom arbetsbeskrivningar, arbetsplaner och bruksanvisningar
- kan på olika sätt inhämta information från olika källor samt förmedla denna information både muntligt och skriftligt
- kan tolka och analysera texter ur olika genrer, inklusive skönlitterära texter
- kan bedöma sina färdigheter i modersmålet och utveckla dessa kontinuerligt
- kan agera i olika slag av interaktionssituationer inom branschen, såsom vid kundbetjäning
- behärskar olika talkommunikationssituationer inom branschen, till exempel presentation av en arbetsprestation eller lärdomsprovet för audiovisuell kommunikation
- kan utarbeta de vanligaste skriftliga arbetena inom sin bransch och sin gemenskap, till exempel arbetsplaner, offerter och avtal
- klarar av situationer som sammanhänger med att söka arbete och kan göra upp dokument som anknyter till dessa situationer
- kan utnyttja branschtidskrifter för audiovisuell kommunikation samt andra medier

- kan använda medier på ett reflekterande sätt och känner till principerna för användningen av källor
- utvecklar sina kommunikativa färdigheter och bidrar på ett konstruktivt sätt
- till kommunikationen på arbetsplatsen.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Informationssökning	inhämtar med hjälp av handledning ur klarspråkstexter central information om sin bransch	inhämtar från olika källor branschinformation som han/hon använder till tillförlitliga delar	inhämtar från olika källor information också ur svåra texter och bedömer deras tillförlitlighet
Textförståelse	förstår innebörden i en text som är central för yrkesskickligheten och kan anknyta informationen till de egna erfarenheterna och kunskaperna	förstår innebörden och det centrala innehållet i en text och kan anknyta informationen och jämföra detaljerna med egna erfarenheter och i relation till egna kunskaper	förstår både textens innebörd och budskap och dess betydelse i detalj, drar slutsatser, utvärderar textens innehåll och uttrycksätt
Skriftlig kommunikation	producerar under handledning skrivna texter som är centrala för yrkeskompetensen behärskar de grundläggande principerna för rättskrivning gör upp dokument under handledning eller enligt mall använder enligt modell fraser som är elementära i respektive textgenre	producerar skrivna texter som är centrala för yrkeskompetensen använder flytande satsstrukturer och meningar och strukturerar texten gör upp ändamålsenliga dokument använder fraser som är elementära i sitt textslag och också annan fraseologi	skriver målinriktat och bearbetar sina texter enligt sina egna bedömningar och respons från andra känner till de centrala normerna för språkbruket och kan finslipa språkdräkten i sina egna texter gör upp ändamålsenliga dokument och tillämpar förefintliga modeller tillämpar genrens krav på de egna texterna
Interaktion och agerande i arbetslivets språksituationer	uppträder sakligt i interaktiva situationer såsom anställningstillfällen deltar i diskussioner med egna inlägg kan motivera sina åsikter	uppträder ändamålsenligt och belevat i interaktiva situationer såsom anställningstillfällen deltar i diskussioner och för diskussionen i riktning mot målen kan motivera sina åsikter på ett mångsidigt sätt	uppträder kundorienterat, smidigt och övertygande i varierande interaktiva situationer deltar aktivt och konstruktivt i diskussioner och bär för sin del ansvaret för kommunikationsklimatet kan på ett mångsidigt sätt motivera sina åsikter och kritiskt bedöma sina egna påverkningsmöjligheter upprätthåller interaktionen genom

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
	kan hålla ett kort anförande	får kontakt med åhörarna och kan bygga upp sitt anförande så att det är lätt att följa	sina inlägg och bygger upp framställningar logiskt och åskådliggör dem
Mediekunskap	känner till centrala medier inom sin bransch följer enligt anvisningar upphovsmannaregler	utnyttjar de centrala medierna inom branschen och kan analysera medietexter känner till upphovsmannarätten både som en rätt och skyldighet och följer den bl.a. genom att informera om sina källor	utnyttjar mångsidigt och kritiskt branschens centrala medier hänvisar till källor som använts och anholder vid behov om rätt att använda dem
Språk och kultur	är medveten om modersmålets och kulturens mångskiftande betydelse brukar litteratur och andra konstformer med inlevelse	beaktar i sin egen kommunikation betydelsen av interkulturalitet kan analysera litterära texter och andra konstformer	kan tillämpa interkulturell kommunikation och sin egen kulturkunsknadom kan analysera och tolka litteratur och andra konstformer

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 2. Interaktion och samarbete, 7. Estetik 8. Kommunikation och mediekunskap, 10. Teknologi och informationsteknik, 11. Aktivt medborgarskap och olika kulturer.
Arbetslivskommunikation 1, 2 sv

Mål

Den studerande

- behärskar den textkompetens som krävs inom branschen
- förstår de centrala begreppen, det väsentliga innehållet och innebörden i texter med anknytning till branschen för informations- och kommunikationsteknik, såsom bruksanvisningar och projektdokument
- kan på olika sätt inhämta information från olika källor samt förmedla denna information både muntligt och skriftligt
- kan bedöma sina färdigheter i modersmålet och utveckla dessa kontinuerligt
- kan utarbeta de vanligaste skriftliga arbetena inom sitt yrke och sin gemenskap
- kan utnyttja branschtidskrifter för informations- och kommunikationsteknik samt andra medier
- kan använda medier på ett analytiskt och reflekterande sätt och känner till principerna för användningen av källor
- utvecklar sina kommunikativa färdigheter och bidrar på ett konstruktivt sätt till kommunikationen på arbetsplatsen.

Centralt innehåll

- Informationssökning
- Textförståelse
- Skriftlig kommunikation
- Mediekunskap

Bedömning av inläringen

Den studerande ges respons på hur studierna framskrider, genom skriftliga och muntliga övningar samt genom eventuella småskaliga prov.

Responser ges skriftligt på bedömningsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Arbetslivskommunikation 2, 2 sv

Mål

Den studerande

- kan kommunicera och handla i olika kommunikationssituationer på ett funktionellt sätt så att han eller hon kan utöva sitt yrke, delta i arbetslivet, fungera som en aktiv medborgare och söka sig till fortsatta studier
- behärskar den textkompetens som krävs i arbetslivet
- har förmåga att verka i en mångkulturell och flerspråkig miljö
- förstår de centrala begreppen, det väsentliga innehållet och innebörden i texter med anknytning till branschen för informations- och kommunikationsteknik, såsom bruksanvisningar och projektdokument
- kan på olika sätt inhämta information från olika källor samt förmedla denna information både muntligt och skriftligt
- kan tolka och analysera texter ur olika genrer, inklusive skönlitterära texter
- kan bedöma sina färdigheter i modersmålet och utveckla dessa kontinuerligt
- kan agera i olika slag av interaktionssituationer, till exempel för att ge användarstöd i kundbetjäningssituationer och arbeta i grupp i projektsammanhang
- behärskar olika talkommunikationssituationer inom branschen för informations- och kommunikationsteknik, till exempel handledning i samband med att en ny programvara eller utrustning tas i bruk eller presentation av resultaten i de olika skedena av ett projekt
- kan utarbeta de vanligaste skriftliga arbetena inom sitt yrke och sin gemenskap
- klarar av situationer som sammanhänger med att söka arbete och kan göra upp dokument som anknyter till dessa situationer
- kan utnyttja branschtidskrifter för informations- och kommunikationsteknik samt andra medier
- kan använda medier på ett analytiskt och reflekterande sätt och känner till principerna för användningen av källor
- utvecklar sina kommunikativa färdigheter och bidrar på ett konstruktivt sätt till kommunikationen på arbetsplatsen.

Centralt innehåll

- Interaktion och agerande i arbetslivets språksituationer
- Språk och kultur

Bedömning av inläringen

Den studerande ges respons på hur studierna framskrider, genom skriftliga och muntliga övningar samt genom eventuella småskaliga prov.

Responser ges skriftligt på bedömningsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Modersmålet, svenska som andra språk, 4 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
<p>Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 - 3</p> <p>Bedömningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - skriftligt prov - muntlig framställan eller diskussionstillfälle 	<p>Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekurserna</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Grunderna stabiliserar</i> (S2 1) - <i>Språkbruket omkring oss</i> (S2 3) - <i>Finlandssvensk, finländsk och nordisk kultur och identitet</i> (S2 4) <p>och antingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Språk och påverkan</i> (S2 6) <p>eller</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Fördjupad textkomptens</i> (S2 7) <p>studierna i <i>Modersmålet, svenska som andraspråk</i> i de examensdelar som fördjupar yrkeskompetensen.</p>	-	<p>Studiematerial</p> <ul style="list-style-type: none"> - litteratur - material som läraren delar ut - nätmaterial - AV-material <p>Undervisningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - närundervisning - övningsuppgifter - nätundervisning <p>Inlärningsmiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrymmen som är avsedda för undervisning - arbetslivet - datanät
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- behärskar sådana kommunikations- och interaktionsfärdigheter, att han/hon har tillräcklig beredskap för arbetslivet, ett aktivt medborgarskap och fortsatta studier
- förstår det centrala innehållet i svenskspråkig muntlig kommunikation och följer obehindrat med det som behandlas i studierna samt kan utföra olika arbetsuppgifter
- förstår det centrala innehållet i skriftliga läromedel och kan använda det för att framskrida i studierna
- får stimulans och upplevelser via bekantskapen med litteratur och olika textgenrer både på svenska och i mån av möjlighet på sitt modersmål framställer texter som anknyter till informations- och kommunikationsteknik, såsom projektplaner och bruksanvisningar
- behärskar de centrala strukturerna i det svenska språket samt fackterminologin och allmänt förekommande förkortningar inom informations- och kommunikationstekniken kan i sitt yrke fungera enligt de centrala verksamhetssätten i det finländska arbetslivet och samhället
- hämtar information i arbetsbeskrivningar, bruksanvisningar och olika källor, använder ordböcker och gör minnesanteckningar självständigt samt använder skriftligt material och material i informationsnätverk för att utveckla sina språkkunskaper och främja sina studier.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Informationssökning	söker under handledning central information i tydliga texter i sin bransch	söker information om sin bransch från olika källor och använder tillförlitliga texter	söker information i olika källor och även i svårförståeliga texter samt bedömer deras tillförlitlighet
Textförståelse	förstår korta praktiska texter, nyckelord och viktigdetaljer samt texter som behandlar branschens innehåll	förstår texter om den egna branschen eller allmänna ämnen samt texter som kräver en viss slutledning, kan söka och sammanställa information från flera texter med en längd av några sidor	förstår självständigt texter också om abstrakta ämnen, som kan gälla även arbete inom den egna branschen eller arbetarskyddet, uppfattar snabbt textens innehåll och dess nödvändighet och tillämpar den i olika uppgifter
Skriftlig kommunikation	skriver en kort, bunden text om ett bekant ämne i den vanligaste formen för skriftlig kommunikation samt behärskar ordförråd och strukturer tillräckligt för att upprätta texter som behövs i allmänna och yrkesmässiga situationer	skriver texter både om bekanta abstrakt och om ämnen inom den egna yrkesbranschen, använder ett ordförråd och en satsbyggnad som behövs för skrivande av varierande slag samt skriver ett begripligt och relativt felfritt språk	skriver tydliga och detaljerade texter också om abstrakta ämnen samt om sina arbetsuppgifter, sammanställer och komprimerar information som samlats från olika källor till sin text, behärskar ett brett ordförråd och krävande satsstrukturer samt språkliga medel att upprätta en klar, bunden text
Interaktion och att fungera i språkbrukssituationer i arbetslivet	förstår ett tal som handlar om studierna eller arbetet inom den egna branschen och en diskussion som innehåller ett vanligt ordförråd berättar om bekanta saker och klarar av inofficiella diskussioner samt kommunicerar i olika situationer inom den egna branschen	förstår diskussioner som gäller allmänna ämnen, sakinformation om den egna branschen och behärskar ordförrådet berättar om vanliga, konkreta ämnen och förklarar ämnen som gäller arbetsuppgifter inom den egna branschen samt kommunicerar och använder ett relativt stort ordförråd, varierande strukturer och komplexa meningar	förstår ett konkret och abstrakt talat språk samt ett talat språk som behandlar den egna branschen, skiljer på olika sätt att tala och kan göra ett sammandrag av det han/hon hört i nyckelord och viktiga detaljer kommunicerar tydligt i situationer som hör till den egna erfarenhetskretsen och branschen samt i de flesta praktiska och sociala situationer samt formella diskussioner, använder språkets strukturer och ett relativt omfattande ordförråd
Kännedom om språket och kulturen	känner det finländska samhället och den finländska kulturen och förstår betydelsen av interkulturell kommunikation	förstår det finländska samhällets normer och funktionssätten i arbetslivet samt beaktar den interkulturella kommunikationen i sin egen interaktion	tillämpar sina kunskaper om det finländska samhällets normer och funktionssätten i arbetslivet samt tillämpar interkulturell kommunikation och sitt eget kulturkunnande
Språkstudier	känner till olika slags arbetssätt vid språkstudier och principerna för användning av ordböcker och andra informationskällor	tillämpar olika slags arbetssätt vid språkstudier och använder ordböcker och andra informationskällor till hjälp för förståelsen	tillämpar i sina studier olika strategier att studera språk samt använder ordböcker och andra informationskällor till hjälp i uppgifter som gäller att producera något

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 2. Interaktion och samarbete, 8. Kommunikation och mediekunskap, 11. Aktivt medborgarskap och olika kulturer.

Bedömning av inläringen

Den studerande ges respons på hur studierna framskrider, genom skriftliga och muntliga övningar samt genom eventuella småskaliga prov.

Responsen ges skriftligt på bedömningsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet som S (= slutförd).

Studerandens självvärderingsfärdigheter utvecklas genom att samla in studerandens skriftliga självvärdering.

Det andra inhemska språket, finska 2 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
<p>Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 - 3</p> <p>Bedömningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - skriftligt prov - muntlig framställan eller diskussionstillfälle 	<p>Vid erkännande av kunnande kan denna examensdel ersättas av gymnasiekursen <i>Människans vardag och fritid</i> (FINA 1) samt ytterligare en valfri gymnasiekurs i finska, kompletterat med påvisade kunskaper i kommunikation inom branschen. Om finska studerats som B-språk i gymnasiet ersätter gymnasiekurserna <i>Vardagsfinska</i> (FINB 1) och antingen <i>Affärs- och yrkesliv</i> (FINB 4) eller <i>Trafik, teknik och miljö</i> (FINB 5) studierna i <i>Det andra inhemska språket Finska</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen (de gemensamma studierna).</p>	-	<p>Studiematerial</p> <ul style="list-style-type: none"> - skriftligt - muntligt - AV-material <p>Undervisningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - träning av ordförråd - Arbetslivets kundbetjäningssituationer utförda via dialog - nätundervisning <p>Inlärningsmiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrymmen som är avsedda för undervisning - orientering i kulturobjekt - arbetslivet - datanät
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande har sådana kommunikations- och interaktionsfärdigheter att hon/ han klarar av arbetsuppgifterna inom branschen på finska och han/hon inser betydelsen av att kunna finska, både i privatlivet och i företagsverksamhet.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömlig B3 Den studerande
Informationssökning	känner till principerna för hur ordböcker och andra kunskapskällor används	utnyttjar fackordböcker och databaser på finska	använder ordböcker, manualer, uppslagsverk, facklitteratur och internet på finska för att få mera kunskap
Textförståelse och skriftlig kommunikation	förstår innebörden i enkla skriftliga meddelanden och instruktioner som hänför sig till branschen och vardagslivet skriver korta meddelanden, fyller i blanketter och skriver med hjälpmedel även enkla redogörelser på finska	förstår innebörden i instruktioner och artiklar på finska som ansluter till yrkesområdet och viktiga samhällsföreteelser skriver meddelanden, brev samt vid behov även längre redogörelser eller protokoll på finska med utnyttjande av hjälpmedel	läser och förstår utan svårighet olika slags texter och manualer som anknyter till yrket, följer med finska yrkespublikationer och samhällslivet i finskspråkiga massmedier fyller i formulär, gör rekvisitioner, svarar på frågor, skriver brev och rapporter på finska
Interaktion och agerande på finska i arbetslivet	förstår enkla instruktioner, order och tilltal som hänför sig till arbetet eller vardagslivet och kan hjälpligt möta en kund eller arbetskamrat och förstå dennas frågor	förstår tydliga instruktioner och samtal i normalt tempo på arbetsplatsen och i telefon och kan möta och förstå kunder och arbetskamrater, samt även följa med i medierna vad som händer i branschen och samhället	förstår även i snabbt tempo olika slags instruktioner och diskussioner som anknyter till yrkesområdet, kan bemöta finskspråkiga kunder frimodigt och förstår deras avsikter och önskemål
Språkets och kulturens betydelse	inser betydelsen av att kunna finska i alldagligt umgänge och att kunna arbeta i en finskspråkig arbetsgemenskap	arbetar väl i en finskspråkig arbetsgemenskap och förkovrar sig medvetet i yrkesspråket	deltar aktivt i en finskspråkig arbetsgemenskap och intresserar sig för den finskspråkiga kulturen
Språkinlärningsfärdigheter	är medveten om sin personliga inlärningsstrategi	känner till de svaga och starka sidorna i sin inlärningsstrategi	prövar nya inlärningsstrategier och inlärningsstilar.

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 2. Interaktion och samarbete, 8. Kommunikation och mediekunskap, 11. Aktivt medborgarskap och olika kulturer.

Bedömning av inläringen

Den studerande får muntlig och/eller skriftlig respons på hur studierna framskrider under närstudierna.

Vitsordsskala 1-3.

Man utvecklar den studerandes självvärderingsförmåga genom att låta den studerande själv bedöma sina prestationer.

Främmande språk, A-engelska, 2 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder - skriftligt prov - muntlig framställan eller diskussionstillfälle	Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekursen i A-språk - <i>De unga och deras värld</i> och - <i>Studier och arbete</i> studierna i <i>Främmande språk, A-språket</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen (de gemensamma studierna).	-	Studiematerial - skriftligt - muntligt - AV-material Undervisningsmetoder - framställande undervisningsmetoder - parvis diskussion - grupparbeten - nätundervisning Inlärningsmiljöer - utrymmen som är avsedda för undervisning - arbetslivet - datanät
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- kommunicerar och fungerar i interaktionssituationer så att han/hon kan utöva sitt yrke, delta i arbetslivet, verka som en aktiv medborgare och söka till fortsatta studier
- behärskar den språkkunskap som behövs för arbetsuppgifterna inom informations- och kommunikationstekniken
- kan fungera i en mångkulturell och flerspråkig omgivning inom de arbetsuppgifter som anknyter till informations- och kommunikationsteknik.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Informationssökning	söker information från material och anvisningar som gäller det egna arbetet med handledning och genom att använda ordböcker	söker information om den egna branschen genom att använda ordböcker och i någon mån även andra, t.ex. elektroniska, informationskällor	söker mångsidigt information om den egna branschen, tillämpar sina kunskaper och färdigheter samt motiverar sitt avgörande
Textförståelse samt skriftlig kommunikation	förstår korta och enkla skriftliga meddelanden som gäller det egna arbetet	förstår skriftliga anvisningar om produkter och processer i det egna arbetet och den egna branschen genom att använda hjälpmedel och	förstår skriftliga anvisningar om produkter och processer i det egna arbetet och den egna branschen samt respons som getts för arbetet

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
	skriver enkla och korta texter som gäller det egna arbetet med handledning och efter modell	ställer preciserande frågor samt kan fungera enligt dem skriver efter modell enkla och korta texter som gäller det egna arbetet	skriver vanliga personliga meddelanden och korta texter samt fyller i enkla dokument som gäller det egna arbetet
Interaktion och att fungera i språkbrukssituationer i arbetslivet	förstår korta och enkla muntliga meddelanden som gäller den egna branschens arbete och kan fungera enligt dem berättar kort om sig själv och arbetsuppgifterna i sin bransch genom att svara på frågor som ställts till honom/henne i förutsägbara och bekanta arbetsituationer	förstår de vanligaste muntliga meddelandena om produkter och processer i det egna arbetet och den egna branschen och kan fungera enligt dem berättar om sig själv och sina arbetsuppgifter så, att han/hon blir förstörd och deltar i diskussionen, om samtalspartnern talar långsamt och använder enkla konstruktioner	förstår de centrala tankegångarna i ett vanligt tal i normalt tempo och fungerar enligt dem berättar i bekanta situationer om sin arbetsplats och sitt arbete och normer och sätt som hör ihop med det samt tar vid behov reda på motsvarande saker i andra länder skaffar sig tilläggsanvisningar om sitt arbete genom att fråga
Språk- och kulturkännedom	är medveten om betydelsen av det språk som studerats och den kultur som det representerar	förstår betydelsen av det språk som studerats och den kultur som det representerar	tillämpar sina kunskaper och färdigheter ifråga om ett främmande språk och en främmande kultur
Språkstudier	identifierar sina egna inlärningsstrategier	utvärderar styrkor och svagheter i sina egna inlärningsstrategier	förstärker sitt lärande genom att pröva nya strategier och inlärningsätt

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 2. Interaktion och samarbete, 8. Kommunikation och mediekunskap, 11. Aktivt medborgarskap och olika kulturer.

Bedömning av inläringen

Den studerande får muntlig och/eller skriftlig respons på hur studierna framskrider under närstudierna.

Vitsordsskala 1-3.

Man utvecklar den studerandes självvärderingsförmåga genom att låta den studerande själv bedöma sina prestationer.

Matematik, 3 sv

Bedömning av kunnande		Studiearrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
<p>Examensdelen bedöms genom att använda de i examengrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 - 3</p> <p>Bedömningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - skriftliga prov och/eller övningsuppgifter 	<p>Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekurserna</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Uttryck och ekvationer</i> (MAB 1) <p>och</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Geometri</i> (MAB 2) <p>eller</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Funktioner och ekvationer</i> (MAA 1) och antingen - <i>Polynomfunktioner</i> ((MAA 2) <p>eller</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Geometri</i> (MAA 3) <p>studierna i <i>Matematik</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Matematik 1, 1 sv - Matematik 2, 1 sv - Matematik 3, 1 sv 	<p>Studiematerial</p> <ul style="list-style-type: none"> - Material som läraren meddelat om <p>Undervisningsmetoder</p> <ul style="list-style-type: none"> - närundervisning - övningsuppgifter - grupparbeten - nätundervisning <p>Inlärningsmiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> - utrymmen som är avsedda för undervisning - arbetslivet - studiebesök - datanät
Examensdelens bedömning avgörs av läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- behärskar elementära räkneoperationer, procenträkning och omvandling av måttenheter samt skalor och använder dem i räkneoperationer som anknyter till branschen, såsom affärsverksamhet och materialåtgång
- räknar ut arealer och volymer samt tillämpar geometri i den utsträckning som behövs i arbetslivet, såsom vid tolkning och utarbetande av ritningar
- använder lämpliga matematiska metoder för att lösa problem i anknytning till arbetsuppgifterna, såsom geometriska metoder i olika skeden av produktion och utförande
- uttrycker relationer mellan variabler i matematiska uttryck
- bildar och utarbetar ekvationer, uttryck, tabeller och ritningar i anknytning till uppgifterna inom branschen samt löser nödvändiga matematiska uppgifter med ekvationer, slutsatser och grafiska representationer samt bedömer hur riktiga resultaten är
- använder räkneapparat, dator och vid behov övriga matematiska hjälpmedel såsom passare, vinklar och andra praktiska matematiska tillämpningar inom branschen för att lösa matematiska problem

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Elementära räkneoperationer, procenträkning och omvandling av måttenheter samt matematiska grundbegrepp och framställningssätt	utför rutinmässiga räkneoperationer i anslutning till arbetsuppgifterna och känner till de mest centrala matematiska begreppen och framställningssätten	utför smidigt räkneoperationer som hör ihop med yrket och använder i någon mån matematiska begrepp och framställningssätt i sina uttryck	tillämpar räkneoperationer som behövs inom branschen och bedömer noggrannheten i resultaten samt behärskar matematiska begrepp och framställningssätt som används inom branschen
Matematiska metoder och problemlösning samt bedömning av resultaten	löser centrala matematiska problem i anslutning till arbetsuppgifterna genom att antingen dra slutsatser av grafisk framställning eller göra beräkningar samt kan bedöma resultatens storleksklass	löser matematiska problem som hör ihop med yrket med matematiska metoder samt bedömer riktigheten i resultaten	tillämpar matematiska metoder vid lösning och uppställning av matematiska problem som hör ihop med yrkesbranschen samt bedömer metodernas pålitlighet och noggrannhet
Användning av räkneapparat och dator	använder räkneapparat och dator för att lösa elementära matematiska uppgifter som hör ihop med arbetsuppgifterna	använder smidigt räkneapparat och dator för att lösa matematiska uppgifter som hör ihop med yrket	använder tillämpat räkneapparaten och datorn för att lösa uppgifter som hör ihop med yrkesbranschen
Hantering, analys och produktion av numerisk information	använder statistik, tabeller och grafiska framställningar som informationskällor räknar enligt anvisning ut medeltal i ett material.	använder statistik, tabeller och grafiska framställningar för att lösa uppgifter som hör ihop med yrket räknar ut de mest centrala statistiska nyckeltalen.	tillämpar statistik, tabeller och grafiska framställningar för att lösa uppgifter som hör ihop med yrkesbranschen samt presenterar matematiska resultat som han/hon producerat som statistik, tabeller och grafiska framställningar uträknar eller bestämmer de mest centrala statistiska nyckeltalen i ett givet material

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 9. Matematik och naturvetenskaper.

Matematik 1, 1 sv

Mål

Den studerande

- behärskar elementära räkneoperationer, procenträkning och omvandling av måttenheter samt skalor och använder dem i räkneoperationer som anknyter till branschen, såsom affärsverksamhet och materialåtgång
- uttrycker relationer mellan variabler i matematiska uttryck
- bildar och utarbetar ekvationer, uttryck, tabeller och ritningar i anknytning till uppgifterna inom branschen samt löser nödvändiga matematiska uppgifter med ekvationer, slutsatser och grafiska representationer samt bedömer hur riktiga resultaten är
- använder räkneapparat, dator och vid behov övriga matematiska hjälpmedel såsom passare, vinklar och andra praktiska matematiska tillämpningar inom branschen för att lösa matematiska problem

Centralt innehåll

- Elementära räkneoperationer, procenträkning och omvandling av måttenheter samt matematiska grundbegrepp och framställningssätt
- Matematiska metoder och problemlösning samt bedömning av resultaten
- Användning av räkneapparat och dator

Bedömning av inläringen

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av arbetet under lektionerna samt tester och övningsuppgifter som bedöms.

Den studerande ges muntlig feedback under studieperioden för hur inläringen framskrider. Feedback ges numeriskt på vitsordsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom att handleda dem så att de förstår sina starka sidor gällande den egna kunskapsnivån och också de områden som ännu bör utvecklas samt genom att handleda dem så att de upprätthåller och höjer kunskapsnivån med hjälp av lämpliga inlärningsmetoder.

Matematik 2, 1 sv

Mål

Den studerande

- behärskar elementära räkneoperationer, procenträkning och omvandling av måttenheter och använder dem i räkneoperationer som anknyter till informations- och kommunikationstekniken
- räknar ut arealer och volymer samt tillämpar geometri i den utsträckning som behövs inom informations- och kommunikationstekniken
- uttrycker relationer mellan variabler i matematiska uttryck
- bildar och utarbetar ekvationer, uttryck, tabeller och ritningar i anknytning till arbetet samt löser nödvändiga matematiska uppgifter med ekvationer, slutsatser och grafiska representationer samt bedömer hur riktiga resultaten är
- använder räkneapparat, dator och vid behov övriga matematiska hjälpmedel för att lösa matematiska problem.

Centralt innehåll

- Elementära räkneoperationer, procenträkning och omvandling av måttenheter samt matematiska grundbegrepp och framställningssätt
- Matematiska metoder och problemlösning samt bedömning av resultaten
- Användning av räkneapparat och dator

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av arbetet under lektionerna samt tester och övningsuppgifter som bedöms.

Den studerande ges muntlig feedback under studieperioden för hur inläringen framskrider. Feedback ges numeriskt på vitsordsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom att handleda dem så att de förstår sina starka sidor gällande den egna kunskapsnivån och också de områden som ännu bör utvecklas samt genom att handleda dem så att de upprätthåller och höjer kunskapsnivån med hjälp av lämpliga inlärningsmetoder.

Matematik 3, 1 sv

Mål

Den studerande

- använder lämpliga matematiska metoder för att lösa problem som anknyter till arbetsuppgifterna inom informations- och kommunikationstekniken
- bildar och utarbetar ekvationer, uttryck, tabeller och ritningar i anknytning till arbetet samt löser nödvändiga matematiska uppgifter med ekvationer, slutsatser och grafiska representationer samt bedömer hur riktiga resultaten är
- använder räknearrät, dator och vid behov övriga matematiska hjälpmedel för att lösa matematiska problem.

Centralt innehåll

- Användning av räknearrät och dator
- Hantering, analys och produktion av numerisk information

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av arbetet under lektionerna samt tester och övningsuppgifter som bedöms.

Den studerande ges muntlig feedback under studieperioden för hur inläringen framskrider. Feedback ges numeriskt på vitsordsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom att handleda dem så att de förstår sina starka sidor gällande den egna kunskapsnivån och också de områden som ännu bör utvecklas samt genom att handleda dem så att de upprätthåller och höjer kunskapsnivån med hjälp av lämpliga inlärningsmetoder.

Fysik och kemi, 2 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examensgrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 – 3. Bedömningsmetoder – skriftliga prov och/eller övningsuppgifter	Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekurserna <i>Fysiken som naturvetenskap (FY1)</i> och <i>Människans kemi och kemin i livsmiljön (KE1)</i> studierna i <i>Fysik och kemi</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen (de gemensamma studierna).	– Fysik 1, 1 sv – Kemi 1, 1 sv	Studiematerial – material som läraren meddelat om Undervisningsmetoder – laboration – närundervisning – övningsuppgifter – grupparbeten – nätundervisning Inlärningsmiljöer – utrymmen som är avsedda för undervisning – arbetslivet – studiebesök – datanät
Beslut om bedömningen av examensdelen bestämmer läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- tillämpar fysikaliska och kemiska fenomen, begrepp och lagbundenheter som är centrala för branschen
- kan i sitt arbete och i sin övriga verksamhet beakta naturens lagbundenheter och fungera enligt dem så att miljön och energin sparas
- granskar centrala miljöproblem ur en naturvetenskaplig synvinkel
- tillämpar fysikaliska lagar och begrepp som är centrala inom branschen
- behärskar grundbegrepp och fenomen inom mekanik, värmelära och ellära som är centrala för arbetsuppgifterna inom branschen så att de kan hantera de apparater och system som behövs i det egna yrket på ett tryggt och ekonomiskt sätt samt kan arbeta ergonomiskt
- beaktar i sitt arbete kemiska fenomen som är centrala med tanke på miljön och yrket, och behöver för den skull känna till de vanligaste grundämnena och såväl oorganiska som organiska föreningars kemiska egenskaper
- förvarar, använder rätt och förstör ändamålsenligt ämnen som behövs inom branschen samt beräknar ämnesmängder och halter
- kan från märkningen av produkter tolka faktorer i ämnen som påverkar hälsan och säkerheten och beaktar vid utförandet av arbetet ämnens speciälegenskaper så, att de inte äventyrar sin egen, andras eller omgivningens säkerhet
- gör observationer och mätningar av fysikaliska och kemiska fenomen som är centrala med tanke på yrket
- insamlar, hanterar och analyserar de observationer och mätningar som han/hon har gjort.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Kännedom om lagbundenheter inom värmelära, mekanik och ellära och beaktande av dem i arbetet	känner fysikens lagbundenheter så, att han/hon i sina arbetsuppgifter kan beakta fenomen i anslutning till dem, men behöver handledning på vissa punkter	kan beakta fenomen i anslutning till fysik i sina arbetsuppgifter	kan självständigt tillämpa fysikens lagbundenheter i sitt arbete
Kännedom om kemiska ämnen och föreningar samt deras egenskaper och beaktande av dem i arbetet	hanterar, förvarar och förstör på rätt sätt kemikalier som behövs i de egna arbetsuppgifterna och beaktar olika ämnens egenskaper och miljörisker i sitt arbete, men behöver delvis handledning tolkar delvis med handledning de vanligaste produktmärkningarna beräknar med handledning halter och ämnesmängder samt skaffar enligt anvisning information ur kemikaliers skyddsinformationsblad	hanterar, förvarar och förstör på rätt sätt kemikalier som behövs i de egna arbetsuppgifterna och beaktar olika ämnens egenskaper och miljörisker i bekanta arbetsituationer tolkar de vanligaste produktmärkningarna beräknar halter och ämnesmängder samt skaffar information ur skyddsinformationsblad	hanterar, förvarar och förstör på rätt sätt kemikalier som behövs i de egna arbetsuppgifterna och beaktar olika ämnens egenskaper och miljörisker också i föränderliga arbetsituationer tolkar självständigt olika slags produktmärkingar inom branschen beräknar smidigt halter och ämnesmängder i olika slags arbetsituationer i enlighet med den information han/hon hämtat ur olika informationskällor
Observation och mätning	utför mätningar genom att använda de vanligaste mätmetoderna och -instrumenten i en handledd arbetsituation sparar mätningar och observationer enligt anvisningarna och presenterar dem i form av tabeller och grafer samt räknar vid behov ut resultat, men behöver till vissa delar handledning	utför mätningar genom att självständigt använda de vanligaste mätmetoderna och -instrumenten och kan bedöma mätresultatens tillförlitlighet kan analysera mätningar och observationer samt dra slutsatser av resultaten	använder smidigt de lämpligaste metoderna och instrumenten vid mätningar, utför mätningar systematisk, och omsorgsfullt och kan bedöma observationernas och mätningarnas noggrannhet och tillförlitlighet kan rapportera och presentera resultaten samt bedöma resultatens och slutsatsernas noggrannhet och pålitlighet
Ett säkert och ergonomiskt arbetssätt	arbetar enligt arbetarskydd anvisningarna, men behöver handledning för att arbeta ergonomiskt	arbetar ergonomiskt och enligt arbetarskyddsanvisningarna	arbetar ergonomiskt och enligt arbetarskyddsanvisningarna och beaktar självmant riskfaktorerna i arbetsmiljön.

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 4. Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga, 6. Hållbar utveckling, 9. Matematik och naturvetenskaper, 10. Teknologi och informationsteknik.

Fysik 1, 1 sv

Mål

Den studerande

- tillämpar fysikaliska och kemiska fenomen, begrepp och lagbundenheter som är centrala med tanke på branschen
- kan i sitt arbete och i sin övriga verksamhet beakta naturens lagbundenheter och fungera enligt dem så att miljön och energin sparas
- tillämpar fysikaliska lagar och begrepp som är centrala inom branschen
- behärskar grundbegrepp och fenomen inom mekanik, värmelära och ellära som är centrala med tanke på yrket så, att han/hon kan hantera de apparater och system som behövs i det egna yrket på ett tryggt och ekonomiskt sätt samt kan arbeta ergonomiskt
- gör observationer och mätningar av fysikaliska och kemiska fenomen som är centrala med tanke på yrket
- insamlar, hanterar och analyserar de observationer och mätningar som han/hon har gjort.

Centralt innehåll

- Kännedom om lagbundenheter inom värmelära, mekanik och ellära och beaktande av dem i arbetet
- Kännedom om kemiska ämnen och föreningar samt deras egenskaper och beaktande av dem i arbetet
- Observation och mätning
- Ett säkert och ergonomiskt arbetssätt

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av arbetet under lektionerna samt tester och övningsuppgifter som bedöms.

Den studerande ges muntlig feedback under studieperioden för hur inläringen framskrider. Feedback ges numeriskt på vitsordsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom att handleda dem så att de förstår sina starka sidor gällande den egna kunskapsnivån och också de områden som ännu bör utvecklas samt genom att handleda dem så att de upprätthåller och höjer kunskapsnivån med hjälp av lämpliga inlärningsmetoder.

Kemi 1, 1 sv

Mål

Den studerande

- tillämpar fysikaliska och kemiska fenomen, begrepp och lagabundheter som är centrala för branschen
- kan i sitt arbete och i sin övriga verksamhet beakta naturens lagbundenheter och fungera enligt dem så att miljön och energin sparas
- beaktar i sitt arbete kemiska fenomen som är centrala med tanke på miljön och yrket, och behöver för den skull känna till de vanligaste grundämnenas och såväl oorganiska som organiska föreningars kemiska egenskaper
- förvarar, använder rätt och förstör ändamålsenligt ämnen som behövs inom branschen samt beräknar ämnesmängder och halter
- kan från märkningen av produkter tolka faktorer i ämnen som påverkar hälsan och säkerheten och beaktar vid utförandet av arbetet ämnenas specialegenskaper så, att han/hon inte äventyrar sin egen, andras eller omgivningens säkerhet
- gör observationer och mätningar av fysikaliska och kemiska fenomen som är centrala med tanke på yrket
- insamlar, hanterar och analyserar de observationer och mätningar som han/hon har gjort.

Centralt innehåll

- Kännedom om lagbundenheter inom värmelära, mekanik och ellära och beaktande av dem i arbetet
- Kännedom om kemiska ämnen och föreningar samt deras egenskaper och beaktande av dem i arbetet
- Observation och mätning
- Ett säkert och ergonomiskt arbetssätt

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av arbetet under lektionerna samt tester och övningsuppgifter som bedöms.

Den studerande ges muntlig feedback under studieperioden för hur inläringen framskrider. Feedback ges numeriskt på vitsordsskalan 1 – 3. Studieperiodens vitsord antecknas i studiekortet.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom att handleda dem så att de förstår sina starka sidor gällande den egna kunskapsnivån och också de områden som ännu bör utvecklas samt genom att handleda dem så att de upprätthåller och höjer kunskapsnivån med hjälp av lämpliga inlärningsmetoder.

Samhälls-, företags- och arbetslivskunskap, 1 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examensgrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder – skriftligt prov eller portfolio	Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekurserna <i>Samhällskunskap (SL 1)</i> och <i>Ekonomisk kunskap (SL 2)</i> studierna i <i>Samhälls-, företags- och arbetslivskunskap</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen (de gemensamma studierna).	-	Studiematerial – skriftligt (böcker, duplikat, tidningar) – AV-material Undervisningsmetoder – undervisningsdiskussion – arbete individuellt och i smågrupp – eventuella – företagsbesök och/eller besök av föreläsare – nätundervisning Inlärningsmiljöer – utrymmen som är avsedda för undervisning – arbetslivet – datanät
Beslut om bedömningen av examensdelen bestämmer läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- deltar i skötseln av gemensamma angelägenheter i läroanstalten och på arbetsplatsen för inläring i arbetet
- bedömer sina möjligheter att verka som aktiv medborgare och konsument
- kan använda tjänster som samhället erbjuder
- gör upp en plan för skötsel av sin egen ekonomi
- bedömer företagsamhetens och företagsverksamhetens betydelse för Finlands nationalekonomi
- söker information om arbetsplatser inom den egna yrkesbranschen samt information som gäller Europeiska unionen och medborgarna.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunskande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Deltagande i läroanstalten och på arbetsplatsen för inläring i arbetet	deltar med handledning i skötseln av gemensamma angelägenheter	deltar på överenskommet sätt i skötseln av gemensamma angelägenheter samt känner till den samhälleliga beslutsprocessen	deltar självständigt skötseln av gemensamma angelägenheter samt känner till den samhälleliga beslutsprocessen
Bedömning av verksamhetsmöjligheterna	bedömer med handledning sina möjligheter att verka som medborgare och konsument känner till vilka påverkningsmöjligheter, rättigheter och skyldigheter en studerande har skaffar information om konsumentens centrala rättigheter och skyldigheter	bedömer sina möjligheter att verka som medborgare och konsument känner till de centrala påverkningsmöjligheterna, rättigheterna, förmånerna och skyldigheterna för studerande och medborgare känner till konsumentens centrala rättigheter och skyldigheter	bedömer sina möjligheter att verka som aktiv medborgare och konsument känner till de centrala demokratiska påverkningsmöjligheterna, rättigheterna, förmånerna och skyldigheterna för studerande och medborgare känner till konsumentens centrala rättigheter och skyldigheter
Användning av samhällets tjänster	använder de tjänster som studerande behöver och förstår vilken andel en medborgare har i finansieringen av dem	använder tjänster som samhället erbjuder och förstår vilken andel en medborgare har i finansieringen av dem	använder självständigt tjänster som samhället erbjuder och förstår vilken andel en medborgare har i finansieringen av dem
Skötsel av den egna ekonomin	gör under handledning upp en plan över sina utgifter och tillgångar skaffar med handledning information om finansieringsalternativ och kostnader som förorsakas av dem	gör upp en plan över sina utgifter och tillgångar skaffar information om finansieringsalternativ och kostnader som förorsakas av dem	gör upp en plan över sina utgifter och tillgångar skaffar information om finansieringskällor och jämför kostnader som förorsakas av dem
Bedömning av centrala faktorer som påverkar nationalekonomin	bedömer med handledning vilka centrala verkningar företagsamheten har på sysselsättningen	bedömer vilken inverkan företagsamheten och företagsverksamheten har på sysselsättningen	bedömer självständigt vilka verkningar företagsamheten och företagsverksamheten har på nationalekonomin
Sökning av information om yrkesbranschens arbetsplatser samt om Europeiska unionen	söker information om arbetsplatser inom sin bransch lokalt söker handled information som gäller Europeiska unionens medborgare.	söker information om arbetsplatser inom sin bransch regionalt och nationellt söker information som gäller Europeiska unionen och medborgarna.	söker information om arbetsplatser inom sin bransch regionalt och nationellt och i länderna i Europeiska unionen söker jämförande information som gäller Europeiska unionen och medborgarna

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 2. Interaktion och samarbete, 5. Initiativförmåga och företagsamhet, 11. Aktivt medborgarskap och olika kulturer

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av arbetet under lektionerna.

Den studerande ges muntlig feedback.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga med en utvärderingsblankett.

Gymnastik, 1 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
<p>Examensdelen bedöms genom att använda de i examensgrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 – 3.</p> <p>Bedömningsmetoder – Hur målen förverkligats bedöms på gymnastiklektionerna och/eller med prestationer, vilka antecknas i dagboken.</p>	<p>Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekursen <i>Färdighet och kondition</i> (GY 1) studierna i <i>Gymnastik</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen (de gemensamma studierna).</p>	<p>– Gymnastik (1 sv) utförs under året jämnt periodiserat</p>	<p>Studiematerial – motionsredskap – skriftligt material – AV-material</p> <p>Undervisningsmetoder – närundervisning – individuellt arbete – grupp- och lagarbete – nätundervisning</p> <p>Inlärningsmiljöer – utrymmen som är avsedda för undervisning – motionsställen – naturen – datanät</p>
Beslut om bedömningen av examensdelen bestämmer läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- främjar med hjälp av motion ett hälsosamt och aktivt levnadssätt och förstår motionens betydelse för funktions- och arbetsförmågan
- bekantar sig mångsidigt med motion som främjar hälsa, psykiskt välmående och att orka
- upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga med hjälp av motion
- rör sig och fungerar ansvarsfullt både självständigt och i grupp
- främjar gruppens verksamhet och säkerhet genom sin verksamhet.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Att stödja och stärka den fysiska funktionsförmågan	använder grundläggande färdigheter som behövs vid motionsutövning upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga med handledning	använder grundläggande färdigheter som behövs vid motionsutövning mångsidigt upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga	använder grundläggande färdigheter som behövs vid motionsutövning och färdigheter i olika motionsgrenar mångsidigt följer med, utvärderar och upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga
Upprätthållande och främjande av fysiskt, psykiskt och socialt välmående med hjälp av motion	förstår med handledning motionens betydelse för ett fysiskt, psykiskt och socialt välmående	förstår motionens betydelse för det egna fysiska, psykiska och sociala välmåendet	förstår motionens betydelse för det fysiska, psykiska och sociala välmåendet
Interaktion och samarbete	deltar i motionstillfällen enligt givna anvisningar samt följer principerna om rent spel	deltar aktivt i motionstillfällen och följer principerna om rent spel	deltar aktivt i motionstillfällen och främjar principerna om rent spel
Beaktande av hälsa, säkerhet och funktionsförmåga	iakttar i allmänhet säkerhet vid motionsutövning	fungerar i motionssituationer tryggt både självständigt och i grupp	främjar med sin verksamhet säkerheten för gruppen

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 2. Interaktion och samarbete, 4. Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga.

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av timaktivitet, grupparbete, prestationsförmåga samt interaktions- och samarbetsförmåga

Den studerande ges muntlig feedback.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom skriftliga och muntliga självvärderingsuppgifter.

Hälsokunskap, 1 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedöms genom att använda de i examensgrunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömningskriterierna. Vitsordsskala 1 – 3. Bedömningsmetoder – skriftliga uppgifter eller prov (skriftligt eller muntligt)	Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekursen <i>Hälsokunskapens grunder</i> (HÄ 1) studierna i <i>Hälsokunskap</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen.	-	Studiematerial – material som läraren delat ut – minnesanteckningar – AV-material – nätmaterial Undervisningsmetoder – närundervisning – individuellt arbete – grupparbeten – föreläsningar – praktiska – övningar – nätundervisning Inlärningsmiljöer – utrymmen som är avsedda för undervisning – studiebesök – datanät
Beslut om bedömningen av examensdelen bestämmer läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- visar med sin verksamhet och sina kunskaper vilja och förmåga att upprätthålla och främja hälsan
- förstår vilka faktorer som påverkar den fysiska, psykiska och sociala funktionsförmågan i det egna levnadssättet och i den egna omgivningen
- inser vilken betydelse den mentala hälsan, den sexuella hälsan och människorelationerna har för människans välbefinnande
- känner till tobakens och rusmedlens skadeverkningar och kan motverka faktorer som sliter på hälsan
- känner till levnadsmönster och vanor som främjar hälsan
- inser sambanden mellan motion, föda, vila, sömn, rekreation, människorelationer och hälsa och beaktar dem i sin verksamhet
- identifierar centrala faktorer inom säkerhetsbranschen som belastar hälsan och arbetsförmågan och kan utveckla sina arbetssätt och säkerheten och sundheten i sin arbetsmiljö i samarbete med andra
- kan förebygga olyckor, behärskar de vanligaste första hjälpsituationerna och kan hämta hjälp samt kan arbeta ergonomiskt
- känner till hälsoskillnader hos befolkningen och riskfaktorerna för de vanligaste folksjukdomarna och hur de kan förebyggas
- identifierar faktorer som påverkar de egna krafterna och kan fungera på ett sätt som främjar orken
- kan vid behov använda studerandehälsovård- och övriga hälsovårdstjänster, utövar hälsomotion och inser deras betydelse för upprätthållande av funktionsförmågan.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Upprätthållande och främjande av fysisk, psykisk och social hälsa och välmåga	beaktar med handledning de vanligaste levnadsmönstren och vanorna för att främja hälsan (såsom motion, näring, vila, sömn, rekreation, mental hälsa, människorelationer, sexuell hälsa) och är villig att främja sin egen hälsa och ork	beaktar de levnadsmönster och vanor som främjar hälsan och välbefinnandet, deltar i verksamhet som främjar dem och den egna orken	fungerar på ett sätt som främjar hälsan, välbefinnandet och den egna orken, motverkar faktorer som sliter på hälsan och motiverar sin verksamhet med utforskad information om och erfarenheter av sambandet mellan levnadsmönster och hälsan
Att använda verksamhetsätt som främjar fysisk, psykisk och social hälsa och säkerhet i verksamhetsmiljön	följer i arbetsgemenskapen överenskomna verksamhetsätt som främjar hälsan och säkerheten, men behöver handledning i nya situationer	beaktar i sin verksamhet faktorer som belastar hälsan och funktionsförmågan och vill främja sundhet och säkerhet i sin verksamhet och i sin arbetsmiljö	beaktar mångsidigt i sin verksamhet faktorer som påverkar hälsan och säkerheten och främjar med sin egen verksamhet hela gemenskapens välbefinnande
Att dra nytta av hälsotion och hälsovårdstjänster	planerar och utövar handledd motion som främjar hälsan och kan vid behov söka hjälp av hälsovårdstjänster	utövar motion som främjar hälsan enligt ett eget uppgjort program och använder vid behov hälsovårdens tjänster	drar självständigt nytta av hälsotionens möjligheter för att upprätthålla den egna funktionsförmågan och kan utnyttja hälsovårdstjänster enligt vad situationen kräver
Förebyggande av olyckor och första hjälpen samt en ergonomisk verksamhet	identifierar möjliga olycksfallrisker, kan hämta och ge första hjälpen i de vanligaste situationer där första hjälpen krävs samt tillämpar ergonomiska arbetsätt i bekanta situationer	förebygger med sin verksamhet olyckor, kan hämta och ge första hjälpen samt tillämpa ergonomiska arbetsätt	fungerar omsorgsfullt och förebygger olyckor, kan hämta och ge första hjälpen samt arbetar ergonomiskt och så att han/hon inte sliter på krafterna och kroppen
Behärskande av faktorer som främjar fysisk, psykisk och social hälsa och välmåga, faktorer som förebygger folksjukdomar och faktorer som sliter på hälsan, samt behärskande av kunskapsunderlaget om skadeverkningarna i yrket	känner till de vanligaste faktorerna och folksjukdomarna som belastar hälsan och funktionsförmågan, men behöver handledning för att skaffa information om hur hälsan främjas samt känner till de vanligaste olägenheterna för hälsan (såsom tobaksrökning och användning av rusmedel).	utnyttjar i sin egen verksamhet ett kunskapsunderlag som främjar hälsan och funktionsförmågan, känner till faktorer som sliter på hälsan samt hälsoskador som beror på levnadsmönstret och är medveten om möjliga belastningsfaktorer som hör ihop med det egna yrket.	utnyttjar mångsidigt i sin egen verksamhet kunskap som främjar hälsan och funktionsförmågan och söker självständigt information om möjliga skadeverkningar inom sitt yrke.

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 1. Lärande och problemlösning, 2. Interaktion och samarbete, 3. Yrkesetik, 4. Hälsa, säkerhet och funktionsförmåga, 6. Hållbar utveckling, 8. Kommunikation och mediekunskap, 10. Teknologi och informationsteknik.

Bedömning av inläring

Inläringen bedöms genom en fortgående uppföljning av timaktivitet, grupparbete, prestationsförmåga samt interaktions- och samarbetsförmåga. Den studerande ges muntlig feedback.

Man utvecklar de studerandes självvärderingsförmåga genom skriftliga och muntliga självvärderingsuppgifter.

Konst och kultur, 1 sv

Bedömning av kunnande		Undervisningsarrangemang	
Bedömning av examensdelen	Ersätter gymnasiekursen	Studieperiodernas namn och omfattning (sv)	Metoder för genomförande
Examensdelen bedömas genom att använda de i examens-grunderna definierade bedömningsgrunderna och bedömnings-kriterierna. Vitsordsskala 1 - 3 Bedömningsmetoder – av läraren given skriftlig, visuell eller muntlig uppgift	Vid erkännande av kunnande ersätter gymnasiekurserna <i>Jag, bilden och kulturen</i> (KO 1) samt <i>Miljö, plats och rum</i> (KO 2) eller <i>Musiken och jag</i> (MU 1) eller <i>Ett flerstämmigt Finland</i> (MU 2) studierna i <i>Konst och kultur</i> i de examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen.	– Konst och kultur, 1 sv	Studiematerial – litteratur – material på nätet Undervisningsmetoder – aktivitetsinriktade metoder – simuleringar – föreläsningar – muntliga övningar – besök – nätundervisning Inlärningsmiljöer – utrymmen som är avsedda för undervisning – arbetslivet – datanät – verkstad – praktikföretag – besökspunkter
Beslut om bedömningen av examensdelen bestämmer läraren eller lärarna tillsammans.			

Mål

Den studerande

- inser vilken betydelse konsten och kulturen har i det egna livet och utnyttjar deras uttrycksformer i det mångkulturella samfundet
- deltar i konst- och kulturevenemang, utvecklar kulturen i skolsamfundet och upprätthåller dess estetiska uttryck
- uttrycker tankar, erfarenheter och känslor t.ex. med musikens, dansens, teaterns, litteraturens eller bildkonstens medel och värdesätter uttryck och synsätt hos andra
- följer principerna om hållbar utveckling i materialval och i sitt arbete.

Bedömning

I tabellen har föremålen för bedömning samt bedömningskriterier för tre olika nivåer av kunnande sammanställts. I den grundläggande yrkesutbildningen utgör föremålen för bedömning samtidigt det centrala innehållet i examensdelen.

Föremål för bedömning	Bedömningskriterier		
	Nöjaktiga N1 Den studerande	Goda G2 Den studerande	Berömliga B3 Den studerande
Utnyttjande av konst och kultur	deltar i konst- och kulturevenemang	har omsorg om kulturen i skolsamfundet och upprätthåller dess estetiska uttryck	förnyar kulturen i skolsamfundet genom att utveckla dess estetiska uttryck
Att göra en produkt	planerar och gör på det sätt som passar honom/ henne bäst och med handledning en produkt som uttrycker de egna tankarna, erfarenheterna och känslorna	planerar och gör på det sätt som passar honom/ henne bäst en produkt, ett verk eller en framställning som uttrycker de egna tankarna, erfarenheterna och känslorna	planerar och gör på det sätt som passar honom/ henne bäst en produkt, ett verk eller en framställning som tillämpar och uttrycker de egna tankarna, erfarenheterna och känslorna
	beaktar enligt anvisningarna att naturen och energin sparas vid användning av material och i utförandet av arbetet	verkar så att naturen och energin sparas vid användning av material och i utförandet av arbetet	väljer vid utförandet av arbetet material så att naturen och energin sparas
Att värdesätta uttryck och synsätt hos andra	berättar om kulturella drag som han/hon känt igen i andras verk	ger konstruktiv respons på andras verk och synsätt	utvecklar sitt eget uttryckssätt och värdesätter andras synsätt

Nyckelkompetenser för livslångt lärande: 2. Interaktion och samarbete, 6. Hållbar utveckling, 7. Estetik.

Bedömning av inläring

Den studerande får respons på hur studierna framskrider, på deltagande, aktivitet och utförandet av uppgifter.

Respons ges skriftligt: vitsordet antecknas i läroanstaltens databas enligt skala 1 – 3.

Den studerandes självvärderingsfärdigheter utvecklas på så sätt att den studerande gör en självvärdering i slutet av kursen antingen med en strukturerad blankett eller fritt formulerat.

Valbara examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen

De valbara examensdelarna som kompletterar yrkeskompetensen innehåller studier enligt vad som föreskrivs i examensgrunder. De valbara examensdelarna som kompletterar yrkeskompetensen kan vara:

- modersmålet, det andra inhemska språket, främmande språk, matematik, fysik och kemi, samhälls-, företags- och arbetslivskunskap, gymnastik, hälsokunskap, konst och kultur
- miljökunskap, informations- och kommunikationsteknik, etik, kulturkännedom, psykologi, företagsverksamhet

Valbara examensdelar på sammanlagt 3studieveckor (sv) innefattas i studierna. Studierna genomförs enligt VYI:s årliga gemensamma utbud. Om den studerande genomför studier enligt en viss stig, bildar de valbara studierna ifrågasvarande stig. Närmare information om dessa studier finns i läsplanaerna.

Fritt valbara examensdelar

De fritt valbara examensdelarna innehåller studier enligt vad som föreskrivs i examens grunder. De fritt valbara examensdelarna kan vara:

- yrkesinriktade examensdelar inom det egna utbildningsområdet eller något annat område,
- examensdelar som kompletterar yrkeskompetensen,
- gymnasiestudier eller studier som förbereder för avläggande av studentexamen,
- arbetserfarenhet,
- handledda fritidsintressen som stöder utbildningens allmänna och yrkesinriktade mål samt den studerandes personlighetsutveckling.

Fritt valbara examensdelar om 10 studieveckor (sv) innefattas i studierna. Studierna genomförs enligt VYI:s årliga gemensamma utbud. Om den studerande genomför studier enligt en viss stig, bildar de fritt valbara studierna ifrågavarande stig. Närmare information om dessa studier finns i läsplanerna.

Examensdelar som individuellt fördjupar yrkeskompetensen

Grundexamen kan innehålla examensdelar som individuellt fördjupar yrkeskompetensen och som överstiger 120 sv enligt den studerandes personliga studieplan (PSP).